

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

3

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a III-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

3

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a III-a

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 4200/07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2021 – 2022.

Inspectoratul Școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți științifici:

prof. univ. dr. Cosmin-Petru Paulescu, Facultatea de Arte Decorative și Design, Universitatea Națională de Arte București

prof. învățământ primar, gradul I, Adriana Barbu, Școala nr. 195, București

Redactor-șef: Roxana Jeler

Grafician: Oana Ispir

Tehnoredactor: Vasile Ardeleanu

Corector: Theodor Zamfir

Coperta: Alexandru Daș, Anca Chiriță

Activități digitale interactive

și platformă e-learning: Infomedia Pro,
www.infomediapro.ro

Procesare sunet: ML Systems Consulting

Voce: Camelia Pintilie

Credite foto: Dreamstime, Wikimedia Commons

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PIȚILĂ, TUDORA

Arte vizuale și abilități practice : clasa a III-a / Tudora Pițilă, Cleopatra Mihăilescu, Camelia Coman.

- București : Art Klett, 2021

ISBN 978-606-076-104-4

I. Mihăilescu, Cleopatra

II. Coman, Camelia

37

Pentru comenzi vă puteți adresa Departamentului Difuzare

C.P. 12, O.P. 63, sector 1, București

Telefoane: 021.796.73.83, 021.796.73.80

Fax: 021.369.31.99

www.art-educational.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Klett.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al Editurii Art Klett.

Argument

Copile drag,

Bine ai venit în lumea culorilor!

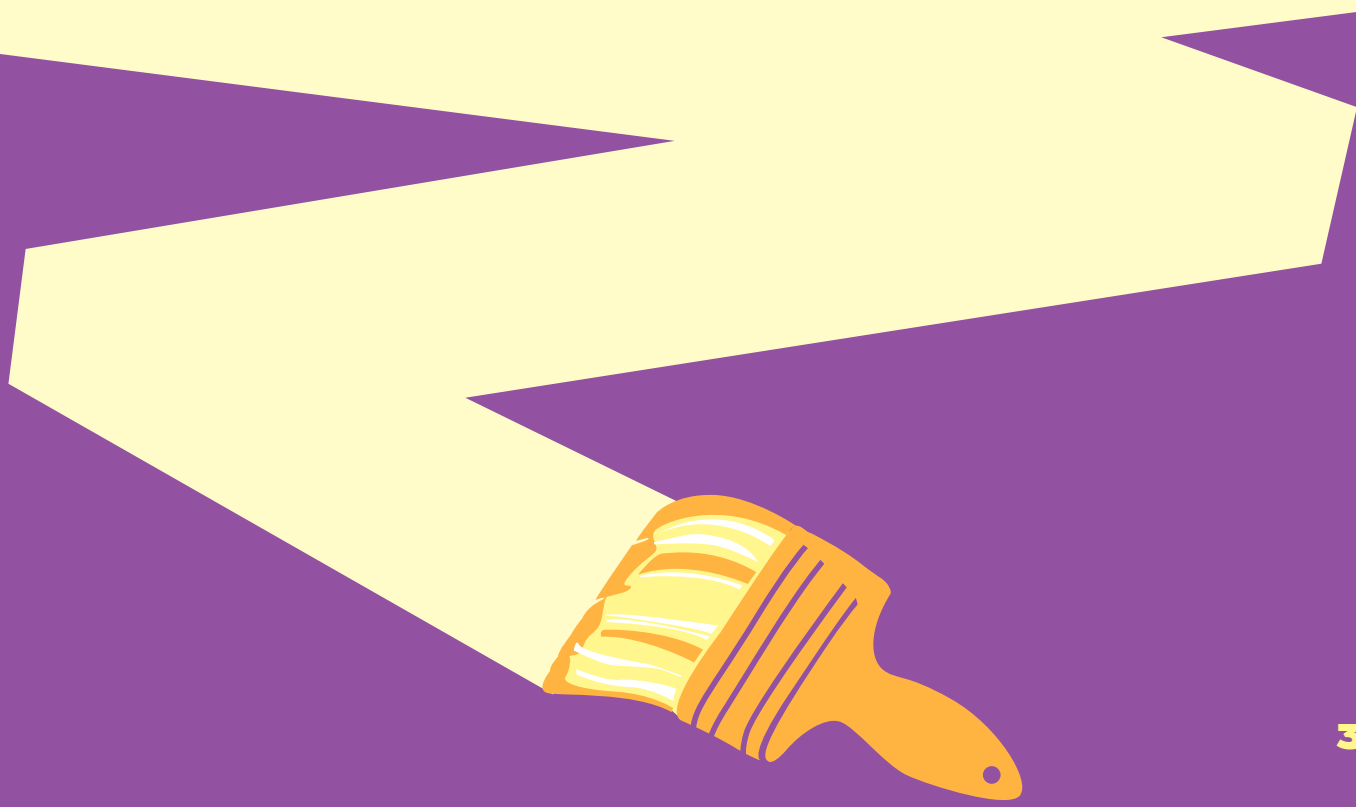
Pregătește-te să parcurgi un drum plin de veselie și de frumos. Vei avea ocazia să-ți exprimi gândurile, emoțiile și sentimentele, iar cei din jur te vor cunoaște mai bine prin ceea ce vei realiza.

Vei afla lucruri interesante și captivante despre marii artiști și operele lor, ce vor constitui surse de inspirație pentru tine.

Lasă-te purtat de adierea liniilor, de jocul punctelor și al formelor și arată-ne sensibilitatea și puritatea sufletului tău de copil.

Te vom ajuta să devii încrezător în propriile forțe și să fii mândru de creațiile tale.

Autorii

Prezentarea manualului

Manualul este structurat în **opt** unități de învățare, ce prezintă, într-un mod atractiv și prietenos, conținuturile din cele **cinci** domenii din programa școlară: desen, pictură, modelaj, machete și modele, fotografie.

O unitate de învățare cuprinde **lecții de predare**, o **lecție de recapitulare**, o **lecție de evaluare** și, la final, o scurtă prezentare, însoțită de imagini reprezentative, a unui artist, a unui muzeu sau a unor povești interesante despre unele subiecte atinse în lecții.

Instrucțiuni de utilizare a manualului

Manualul cuprinde:
varianta tipărită

+
varianta digitală = similară cu cea tipărită, având în plus 75 de AMII, activități multimedia interactive de învățare, cu rolul de a spori valoarea cognitivă

Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

AMII static, de
ascultare activă și de
observare dirijată a unei
imagini semnificative

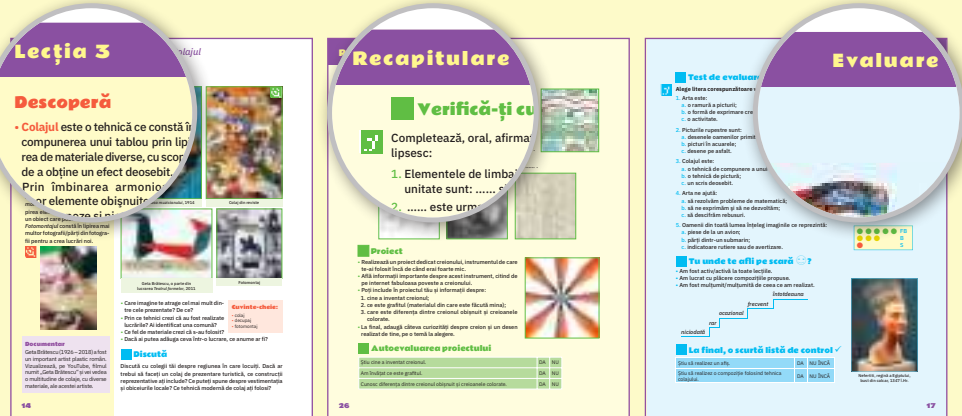

Activitate animată,
filmuleț sau scurtă
animație

Activitate interactivă,
de tip exercițiu sau joc,
în urma căreia elevul
are feedback imediat

În debutul versiunii digitale a manualului, sunt prezente instrucțiuni detaliate cu privire la structura meniului și la modul de navigare.

Lecția de predare-învățare cuprinde o serie de rubrici care se completează reciproc, oferind o viziune integrată asupra temelor abordate.

Privește

Este rubrica de la care pornește întreaga lecție, prin oferirea unor imagini reprezentative. Atenția elevilor este apoi dirijată printr-o serie de întrebări care să conducă simplu și natural spre ideile principale ale lecției.

Descoperă

Aici se oferă pe larg informații importante despre materialele și tehnicile de lucru care fac obiectul lecției.

Discută

Este o rubrică ce propune teme interesante de discuție, care deschid noi perspective sau pun în legătură artele vizuale și abilitățile practice cu tot ceea ce înseamnă universul unui copil.

Documentar/Album

Sunt rubrici care se întâlnesc alternativ pe parcursul lecțiilor de predare, oferind, în principal, trimiteri spre lucrările unor artiști români importanți.

Creează

Este rubrica în care se propune un subiect aplicativ (desen, pictură, modelaj, machetă etc.), oferindu-se, totodată, o ilustrare a etapelor de lucru. Activitățile sunt fie individuale, fie pe grupe, iar la final se încurajează discuțiile pe baza lucrărilor realizate.

Portofoliu

Aici se propun diverse teme de lucru aplicativ, făcându-se, de asemenea, legături și cu alte discipline. Spre exemplu, ilustrarea textului unei poezii sau realizarea unor jucării din materiale reciclabile.

Joc

Rubrica oferă diferite idei de jocuri pe care copiii le pot juca împreună sau individual. De exemplu, crearea unui joc de domino din lut, realizarea unor măști și jucarea unor scurte dramatizări etc.

Curiozități

Este o rubrică ce aduce informații menite să trezească dorința de a cunoaște mai multe despre conținuturile învățate.

Metodele complementare de evaluare utilizate sunt: portofoliul, proiectul, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor (liste de control, fișe de observare, scări de verificare), autoevaluarea, investigația.

Proiect

Evaluare

Ce vom realiza

- Realizează o compoziție inițială fotografii.

De ce vom realiza

- Vom crea un tablou pentru a...

Materiale necesare

- acuaarele;
- fotografii;

Fișă de observare

Am respectat tehnica propusă.	DA	NU
Am lucrat în grupuri.	DA	NU
Am prezentat exponatul.	DA	NU

Le felicit, o să...

Scurtă listă de control

...nculori.	DA	NU ÎNCĂ
...	DA	NU ÎNCĂ

Aplică ce ai învățat

Evaluare

Realizează o sondă de opinie. Puneți fișe de opinie deja concepute sau una pe care o inventați voi. Creați câteva figuri și desenați, astfel încât să arăte clar și exact ceea ce trebuie să prezentați.

Tu unde te afli pe...

frecvent
ocazional
rar
niciodată

Scurtă listă de control

Autoevaluare

Evaluare

Alege emoțional potrivit răspuns.

1. Ce stare ți-au provocat temele pe...

2. Cum te-ai simțit privind-ți lucr...

emoție ți-au produs...

Investigație

1. Formează un grup de lucru...

2. Accesează un site...

3. Caută informații...

4. Realizează un tabel...

5. Concluzii...

Fișă de observare

Am realizat proiectul în termenul stabilit.	DA	NU
Am prezentat proiectul în grup.	DA	NU
Am răspuns la întrebările profesorului.	DA	NU

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor
mesaje comunicate prin
imagini în contexte
familiare
- 1.2. Diferențierea
caracteristicilor
elementelor de limbaj
plastic (nuanțe, tonuri,
forme) în mediul
înconjurător și în imagini
- 1.3. Manifestarea receptivității
față de mesajele exprimate
prin limbaj vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte
variate a materialelor
în funcție de proprietăți
ale acestora și de tehnici
de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații
funcționale în diverse
tehnici pe diferite suporturi
(hârtie, confecții textile,
ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor
de limbaj plastic
în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei
plastice inițiale
prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități
integrate adaptate nivelului
de vârstă, în care se
asociază elemente de
exprimare vizuală, muzicală,
verbală, chinestezică

Cuprins

Recapitulare. Evaluare inițială.

Impresii colorate din vacanță 8

Unitatea 1. Arta ca oglindă

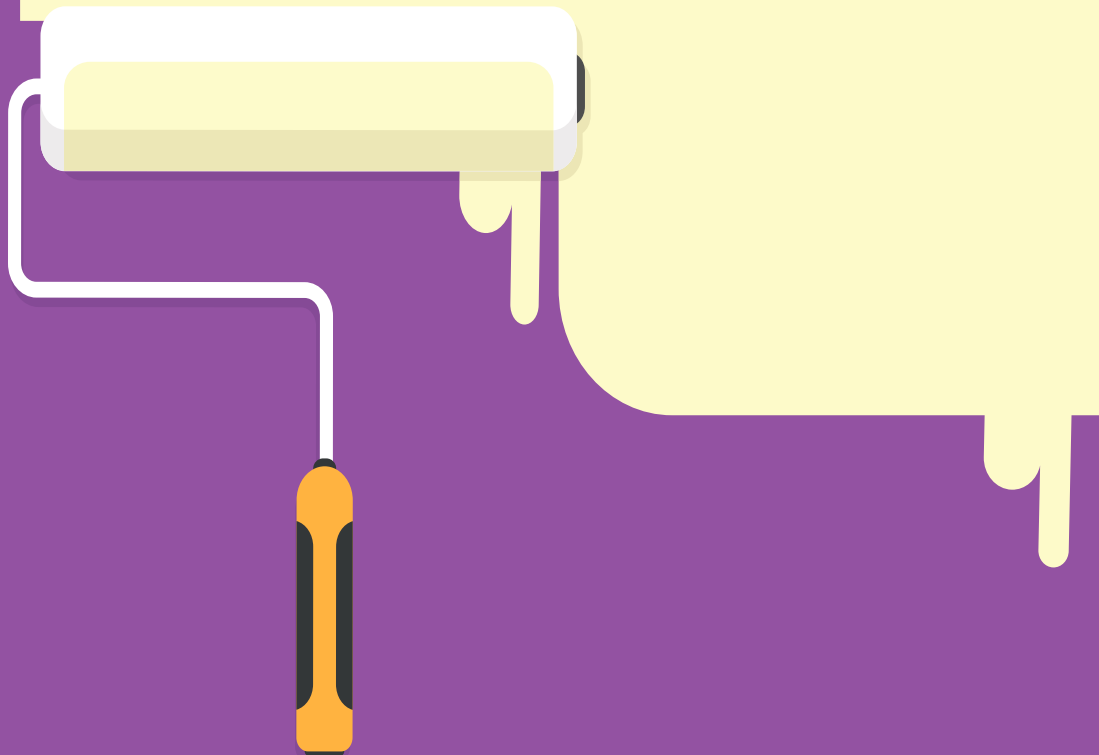
- 1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă 10
- 2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini 12
- 3. Micii artiști. Colajul. 14
- Recapitulare 16
- Evaluare 17
- Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc 18

Unitatea 2. Fantezii

- 1. Poezia punctelor. Punctul – element de limbaj plastic 20
- 2. Dansul liniilor. Linia – element de limbaj plastic. 22
- 3. Lumini și umbre. Desen în creion. Hașurarea 24
- Recapitulare. 26
- Evaluare 27
- Ștefan Luchian – „Poetul plastic al florilor“ 28

Unitatea 3. Sărbători de iarnă

- 1. O seară de iarnă. Decolorarea cu pic 30
- 2. Obiceiuri de iarnă. Podoabe pentru pom 32
- 3. La colindat. Masca. Decupare 34

Recapitulare.	36
Evaluare	37
Bucuria Crăciunului – Investigație	38
Unitatea 4. Joc și culoare	
1. Copilăria în culori. Culori principale (primare) și culori secundare (binare) . . .	40
2. Universul culorilor. Culori calde și culori reci.	42
3. Jocuri și jucării. Tehnica origami	44
Recapitulare	46
Evaluare	47
Povestea curcubeului	48
Unitatea 5. Vine primăvara	
1. Veselie în culori. Forme și nuanțe. Forma spontană, forma elaborată	50
2. Mărțișoare cu noroc. Tehnica quilling	52
3. Animale vesele. Jocul Tangram	54
Recapitulare.	56
Evaluare	57
Povestea jocului Tangram	58
Unitatea 6. Tradiții și obiceiuri	
1. Semnul de carte. Cusături. Împletituri	60
2. Ouă de Paște. Modelaj din plastilină.	62
3. Vasul meu de lut. Modelaj din lut	64
Recapitulare.	66
Evaluare	67
Constantin Brâncuși – „Poet al formelor cioplite“	68
Unitatea 7. Pământul - planeta albastră	
1. Cosmosul. Tonuri și nonculori. Griuri.	70
2. Viața pe Pământ. Realizarea unei fotografii	72
Recapitulare.	74
Evaluare	75
Muzeul Național de Artă al României	76
Unitatea 8. Din lumea poveștilor	
1. Cei trei purceluși. Macheta unei case	78
2. Personaje și obiecte din povești. Jucării din materiale reciclabile	80
3. Micul croitor. Croire și coasere. Articole de vestimentație. Accesorii.	82
Recapitulare.	84
Evaluare	85
Micul ecologist – Investigație	86
<i>Recapitulare finală</i>	87
<i>Evaluare finală</i>	88

Recapitulare. Evaluare inițială. Impresii colorate din vacanță

Amintește-ți

- **Elementele de limbaj plastic** despre care ai învățat și anul trecut sunt *punctul, linia și pata de culoare*.
- Prin utilizarea lor în desene și picturi transmitem celor din jur *trăirile, gândurile și sentimentele noastre*.
- **Tehnicile de lucru** pe care le-ai mai aplicat sunt *tăiere, decupare după contur, lipire, îndoire, mototolire, origami, tangram, modelare, amprentare, presare, cusut, croit, rupere, țesere, răsucire și altele*.
- La orele de **Arte vizuale și abilități practice** ne putem folosi de tot felul de **materiale**: *hârtie de diferite tipuri (glasată, cerată, creponată, origami), plastilină, lut, materiale reciclabile (sticle de PET, capace, cartoane, cofraje), materiale textile, materiale din natură (melci, semințe, flori și frunze, pietricele etc.) și, bineînțeles, diferite tipuri de culori (acuarele, tempera, guașe)*.
- Este important să știm să ne alegem materialele și tehnicile potrivite mesajelor pe care dorim să le transmitem prin lucrările noastre.

Privește

- Ce instrumente de lucru recunoști în imaginea A?
- Dă exemple de alte instrumente pe care le-ai putea include în trusa ta.
- Ce elemente de limbaj plastic observi în planșele de mai sus?
- Ce tehnici de lucru crezi că au fost folosite în crearea lucrărilor din imaginile B și D?
- Ce alte tehnici de lucru poți aminti? Cu ce materiale le poți asocia?

Creează

- Realizează lucrarea *Impresii colorate din vacanță* utilizând materiale obișnuite de lucru, dar și materiale pe care le-ai adunat vara aceasta. Poți include scoici, frunze, flori presate, semințe, bilete de teatru/cinema, ambalaje etc. Alege-ți elementele de limbaj și tehnicile de lucru preferate.
- Prezintă colegilor lucrarea nu înainte de a-i întreba ce mesaj cred că ai vrut să transmiți.

Unitatea

Arta ca oglindă

1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă
2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini
3. Micii artiști. Colajul

Recapitulare

Evaluare

Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc

Nicolae Grigorescu, *Fete lucrând la poartă*, 1885

Descoperă

- **Arta** este o formă de exprimare creatoare a omului. Obiectele create transmit emoții și ne înfrumusețează viața.
- Arta se întâlnește în *pictură, grafică, sculptură, arhitectură, muzică, teatru, cinematografie, literatură, radio, televiziune.*
- *Pictura* este socotită „regina artelor“, deoarece, prin forme colorate, redă realitatea înconjurătoare în imagini, dar poate da viață și unor lumi imaginare, fantastice. Cu ajutorul picturii se pot realiza peisaje, portrete, compoziții cu natură statică și altele.
- Arta ne ajută să ne exprimăm, să ne descoperim și să ne dezvoltăm.
- Pentru a te putea bucura deplin de artă trebuie să înveți să o privești.

Vas grecesc

Documentar

Vizionează filmul documentar „Constantin Brâncuși. Coloana sau lecția despre infinit“ și vei afla o mulțime de lucruri despre unul dintre cei mai importanți artiști români.

Privește

Constantin Brâncuși, Masa tăcerii

Costume populare

Mănăstirea Voroneț

Nicolae Grigorescu,
Țărancă din Muscel, 1874

- Ce reprezintă fiecare imagine?
- Ce simți la vederea lor?
- Care îți place mai mult?
- Cum se numesc autorii lor?
- Cu ce tip de muzică ai asocia fiecare imagine?

Cuvinte-cheie:

- artă
- pictură
- sculptură

Discută

Discutați despre locurile unde puteți întâlni arta: în muzee, parcuri, expoziții, albume de artă, case memoriale, obiective turistice etc.

Creează

Activitate independentă

- Realizează o pictură, inspirându-te din lucrarea prezentată alături.
- Stabilește-ți culorile și tehnicile de lucru pe care le vei folosi.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. alegerea culorilor și a tehnicilor de lucru, schițarea desenului, realizarea fondului;
 2. pictarea formelor mari;
 3. pictarea detaliilor și finalizarea lucrării.

Nicolae Tonitza,
Fata pădurarului, 1926

- Dă un titlu semnificativ lucrării tale și semnează-te.
- La final, prezintă-ți lucrarea în fața colegilor și spune ce parte ți-a plăcut mai mult să realizezi.
- Compară reproducerea ta cu originalul.
- Care crezi că este punctul forte al lucrării tale?

Curiozități

- Majoritatea pictorilor sunt stângaci.
- În perioada romanilor, statuile aveau capetele detașabile, pentru a fi înlocuite în cazul în care se deteriorau.
- Numele întreg al pictorului Pablo Picasso conține 23 de cuvinte.

Cap de statuie romană,
din marmură

Portofoliu

Aduceți la ora de *Arte vizuale și abilități practice* broșuri, pliante, albume de artă. Schimbați-le între voi, astfel încât să puteți vedea cât mai multe. Căutați pe internet lucrările care v-au impresionat și printați trei dintre ele.

Descoperă

- **Imaginea** a fost un mijloc de comunicare încă din cele mai vechi timpuri, când oamenii realizau diferite desene/picturi pe stânci sau pe pereții peșterilor (picturi rupestre) prin care transmiteau mesaje. Apoi oamenii au inventat scrisul, iar tehnicile picturii și sculpturii s-au dezvoltat. Mai târziu a apărut și **fotografia** – o imagine care redă realitatea în mod exact.
- Există anumite **imagini-simbol**, care sunt recunoscute în toată lumea și care pretutindeni indică, de exemplu, spitalul, metroul, o farmacie, anumite reguli.
- În zilele noastre, oamenii transmit mesaje în legătură cu anumite produse, locuri, activități, prin imagini ce apar în **broșuri, reclame, afișe, pliante, videoclipuri**, cu scopul de a le face cunoscute.
- De cele mai multe ori, „imaginile vorbesc singure“. Ele transmit bucurie, tristețe, uimire etc. Tot ele ne ajută să înțelegem mai bine ceea ce învățăm.

Documentar

Vizionează, pe YouTube, filmul documentar „Maeștri ai artei vizuale românești și poveștile lor – Nicolae Tonitza“. Ce emoții îți transmit picturile lui Tonitza?

Nicolae Tonitza,
Trandafiri sălbatici

Privește

Pictură rupestră

Simbol farmacie

Fotografie

Manuscris

Afiș publicitar

- Unde putem vedea imagini foarte vechi din trecutul omenirii?
- Care ți se pare a fi cea mai veche imagine dintre cele de mai sus? Dar cea mai nouă?
- La ce crezi că se face reclamă în afiș?
- Ce fel de emoții pot transmite imaginile?

Cuvinte-cheie:

- imagine
- fotografie
- imagini-simbol
- pictură rupestră

Discută

Alege orice imagine dorești (fotografie, pictură, desen etc.) și încearcă să faci o listă cu mesajele pe care le-ar putea transmite. Discută cu colegii tăi pe marginea citatului „O imagine face cât o mie de cuvinte“.

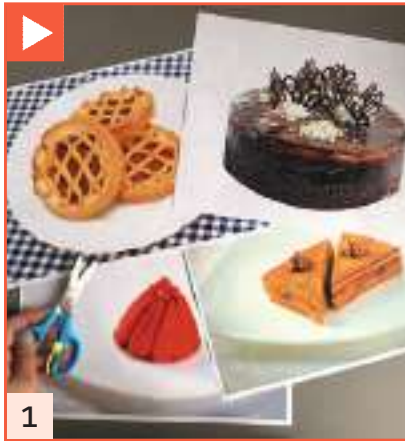
Creează

Activitate pe grupe

- Realizați un afiș publicitar, prin care să promovați un produs, un eveniment școlar sau un loc turistic.

Materiale necesare: o coală mare, diverse imagini, carioci, creioane colorate, markere, lipici.

- Urmăriți *etapele de lucru* prezentate:
 1. selectarea imaginilor necesare, semnificative pentru subiectul afișului;
 2. poziționarea și lipirea imaginilor pe coală;
 3. scrierea/colorarea unor mesaje sugestive;
 4. sublinierea, îngroșarea titlurilor și a cuvintelor-cheie.

- Prezentați colegilor afișele realizate.
- Argumentați alegerea fiecărui element al afișului.
- Discutați afișele realizate de fiecare grupă. Apreciați ideile și efortul depus de colegii voștri.
- Amintiți-vă câteva afișe publicitare întâlnite pe străzile din jurul școlii. Cum sunt acestea realizate?

Joc

Recunoaște următoarele imagini-simbol, căutând în cărți sau pe internet:

- indicatoare rutiere și de avertizare;

- steaguri.

Completează lista cu alte zece astfel de imagini-simbol, fă schimb de liste cu un coleg și încearcă să recunoști cât mai multe dintre cele propuse de el.

Curiozități

Când privești pentru prima oară o imagine, vezi un anumit aspect. Încearcă să privești în profunzime sau să o privești din alt unghi și vei descoperi întotdeauna ceva nou.

Giuseppe Archimboldo, *Vara*, 1573

Descoperă

- **Colajul** este o tehnică ce constă în compunerea unui tablou prin lipirea de materiale diverse, cu scopul de a obține un efect deosebit.
- Prin îmbinarea armonioasă a unor elemente obișnuite, articole din ziar, poze și picturi, se pot realiza lucrări cu mesaje noi, care transmit diferite emoții și idei.
- Colajele pot fi realizate prin tehnici diverse: *tehnica ruperii hârtiei*, *tăierea liberă*, *conturarea și decuparea după contur*, *decuparea cu o foarfecă cu model*, *lipirea*.
- **Tehnicile moderne** de realizare a colajului sunt *decupajul* și *fotomontajul*. *Decupajul* constă în lipirea elementelor unei picturi pe un obiect care poate fi apoi lăcuit. *Fotomontajul* constă în lipirea mai multor fotografii/părți din fotografii pentru a crea lucrări noi.

Privește

Juan Gris, *Masa muzicianului*, 1914

Colaj din reviste

Geta Brătescu, o parte din lucrarea *Teatrul formelor*, 2011

Fotomontaj

- Care imagine te atrage cel mai mult dintre cele prezentate? De ce?
- Prin ce tehnici crezi că au fost realizate lucrările? Ai identificat una comună?
- Ce fel de materiale crezi că s-au folosit?
- Dacă ai putea adăuga ceva într-o lucrare, ce anume ar fi?

Cuvinte-cheie:

- colaj
- decupaj
- fotomontaj

Discută

Discută cu colegii tăi despre regiunea în care locuiești. Dacă ar trebui să faceți un colaj de prezentare turistică, ce construcții reprezentative ați include? Ce puteți spune despre vestimentația și obiceiurile locale? Ce tehnică modernă de colaj ați folosi?

Documentar

Geta Brătescu (1926 – 2018) a fost un important artist plastic român. Vizualizează, pe YouTube, filmul numit „Geta Brătescu” și vei vedea o multitudine de colaje, cu diverse materiale, ale acestei artiste.

Creează

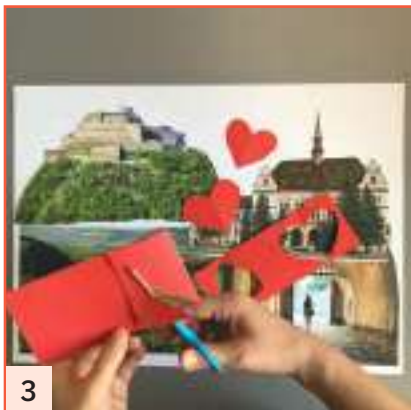
Activitate independentă

- Realizează un colaj vesel, folosind materiale și tehnici la alegere.

Subiecte și tehnici propuse:

a. „Satul meu“/„Orașul meu“

Îmbină pe planșa ta mai multe fotografii sau bucăți de fotografii cu locuri dragi din localitatea ta. Adaugă flori, frunze sau inimi din hârtie glasată pentru a înfrumuseța lucrarea.

b. „Bilete de muzeu“

Ți s-a întâmplat să călătorești prin țară sau străinătate și să te întorci cu tot felul de hârtii: bilete de muzeu, bonuri de casă, broșuri, harta orașului, punguțe de hârtie de la suveniruri? Folosește-le, alături de poze cu tine și familia din respectiva călătorie, și realizează un colaj-amintire.

c. „Crizanteme din grădină“

Ai văzut ce frumos miros florile de toamnă?

Crizantema este una din ele. Compune un colaj cu crizanteme în grădină, folosind tehnica ruperii hârtiei.

Curiozități

- Cuvântul **colaj** provine din *coller*, care înseamnă „a lipi“ în limba franceză. Termenul a fost folosit pentru prima oară în jurul anului 1910 de către celebrul pictor Pablo Picasso.
- La început, colajul a fost realizat din hârtie, mai târziu a luat naștere și colajul realizat din elemente de lemn, metal sau țesături.
- Colajul nu se întâlnește doar în artele vizuale, ci și în muzică.

Colaj din materiale textile

Portofoliu

Realizează un colaj autoportret. Poți folosi fragmente din mai multe fotografii cu tine (color, alb-negru), dar și alte materiale (bucăți de ambalaje de la ciocolata preferată, texte decupate din ziare/reviste cu indicii spre lucrurile care îți plac – animale, muzică, jocuri pe calculator etc.). La final, lipește un scurt text scris de mână, în care îți descrii visurile/dorințele.

Aplică ce ai învățat

- Realizează o lucrare cu titlul „Culorile toamnei”, în care să îmbini pictura și colajul.
- Folosește ca materiale de lucru: acuarele, pensule, hârtie glasă, hârtie creponată, bucăți de ziar, reviste, frunze presate mici.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pictarea fondului;
 2. decuparea formelor din hârtie glasă/ziar (copaci, case etc.);
 3. lipirea formelor decupate, a frunzelor în copaci și pe jos;
 4. mototolirea hârtiei și lipirea ei pentru a forma nori pe cer.
- Prezintă lucrarea colegilor tăi.
- Întreabă-i ce mesaj cred ei că transmite tabloul și ce simt când îți privesc lucrarea.
- Realizați o expoziție cu toate lucrările, așezându-le pe tablă sau pe perete și faceți *Turul galeriei*. Apreciați elementele frumoase pe care le-ați descoperit în lucrările colegilor voștri.

Arta, la ea acasă

- Descoperă, cu ajutorul părinților sau al cadrului didactic, un muzeu real sau virtual.
- Privește cu atenție operele de artă și încearcă să înțelegi mesajele transmise de autori.
- Împărtășește-le celor din jur cum te simți după vizita la muzeu.
- Notează pe o fișă ce ți-a plăcut mai mult cu privire la forme, culori, tehnici, subiecte. Păstrează-o în portofoliul tău. Poate îți va folosi ca inspirație mai târziu.

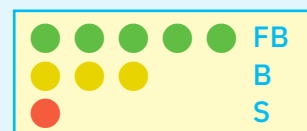
Interior din Muzeul K.H. Zambaccian, București

Test de evaluare

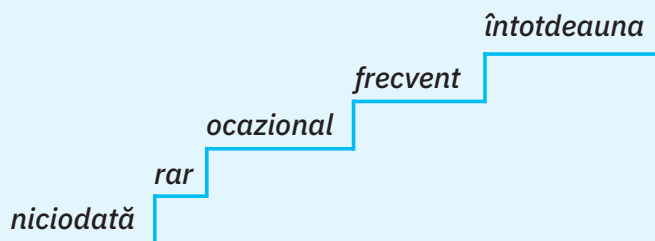
Alege litera corespunzătoare variantei corecte.

- Arta este:
 - o ramură a picturii;
 - o formă de exprimare creatoare a omului;
 - o activitate.
- Picturile rupestre sunt:
 - desenele oamenilor primitivi pe stânci;
 - picturi în acuarele;
 - desene pe asfalt.
- Colajul este:
 - o tehnică de compunere a unui tablou;
 - o tehnică de pictură;
 - un scris deosebit.
- Arta ne ajută:
 - să rezolvăm probleme de matematică;
 - să ne exprimăm și să ne dezvoltăm;
 - să descifrăm rebusuri.
- Oamenii din toată lumea înțeleg imaginile ce reprezintă:
 - piese de la un avion;
 - părți dintr-un submarin;
 - indicatoare rutiere sau de avertizare.

Tu unde te afli pe scară 😊?

- Am fost activ/activă la toate lecțiile.
- Am lucrat cu plăcere compozițiile propuse.
- Am fost mulțumit/mulțumită de ceea ce am realizat.

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să realizez un afiș.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez o compoziție folosind tehnica colajului.	DA	NU ÎNCĂ

Nefertiti, regină a Egiptului, bust din calcar, 1347 î.Hr.

„Trebuie să pictezi așa cum păsările cântă, absolut tot ce îți iese în cale și îți place, niciodată să nu-ți bați capul în căutarea unui motiv, atunci când totul în jurul tău este minunat.“

Nicolae Grigorescu

Pictor român renumit, **Nicolae Grigorescu** (1838 – 1907) s-a născut în satul Pitaru, județul Dâmbovița.

- La vârsta de zece ani, Nicolae Grigorescu a intrat ca ucenic în atelierul unui pictor de icoane, inspirându-se din lucrările maestrului său. Începe să picteze icoane pentru mănăstiri și biserici.
- A fost chemat ca pictor de front, în tablourile sale fiind surprinse scene de luptă.
- Atras de viața la țară, printre lucrările lui se numără portrete de țărani, case țărănești, care cu boi pe ulițele satului etc.

Cap de țărăncuță, 1905

Atacul de la Smârdan, 1878

Carul cu boi, 1899

Unitatea

Fantezii

1. Poezia punctelor. Punctul – element de limbaj plastic
2. Dansul liniilor. Linia – element de limbaj plastic
3. Lumini și umbre. Desen în creion. Hașurarea

Recapitulare

Evaluare

Ștefan Luchian – „Poetul plastic al florilor“

Lecția 1

Poezia punctelor. Punctul – element de limbaj plastic

Descoperă

- **Punctul** este cel mai mic semn grafic obținut prin atingerea vârfului unui instrument (creion, cretă, pensulă) de un suport din hârtie sau alt material.
- Există puncte:
 - *spontane*, care se obțin întâmplător prin stropire, picurare sau amprentare;
 - *elaborate*, care se realizează intenționat în vederea obținerii unei forme.
- Punctul are *rol constructiv*, atunci când se creează o anumită formă, și *rol decorativ*, de înfrumusețare.
- Punctul poate avea diferite dimensiuni. Punctele mici sugerează depărtarea, iar punctele mari, apropierea.

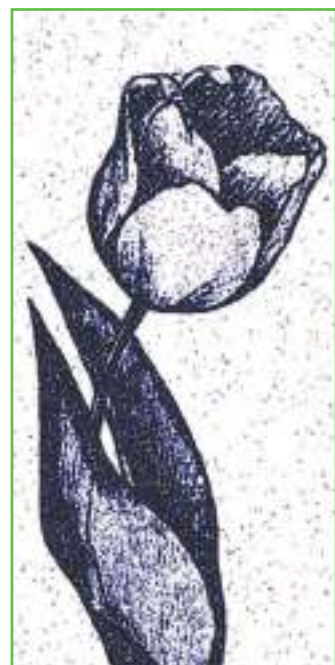

Ștergar

Documentar

Vizionează, pe YouTube, filmul documentar „Maeștri ai artei vizuale românești – Ștefan Luchian“. Încearcă să descoperi în picturile artistului felul în care folosește punctul ca element de limbaj plastic.

Privește

- Ce element de limbaj plastic apare în imagini?
- Compară primele două imagini. Care dintre ele indică grijă, precizie și ordonare?
- În ce planșă recunoști puncte obținute prin stropire?
- Ce rol au punctele din prima imagine?

Cuvinte-cheie:

- punctul
- puncte spontane
- puncte elaborate

Discută

Discută, împreună cu colegii, despre importanța și rolul punctului în desen/pictură. Nu uita că orice alt semn pe care îl putem face este, în esență, o combinație de mai multe puncte.

Creează

Activitate independentă

- Realizează un colaj prin tehnici mixte, numit *Vază cu flori*.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pictează fondul pe planșa suport;
 2. desenează conturul unei vasei și umple conturul cu puncte de diferite mărimi, începând cu punctele mari în partea de jos a vasei, mijlocii la centru și mici în partea de sus;
 3. din cartoane colorate, decupează flori și benzi pentru tulpini;
 4. lipește florile pe planșă;
 5. umple și petalele florilor cu puncte.

1

2

3

4

5

- Prezintă lucrarea colegilor tăi.
- Analizează lucrările celorlalți, urmărind dacă au respectat cerințele date.
- Ce parte din această activitate ți-a plăcut mai mult să realizezi?
- Ești mulțumit de lucrarea ta?
- Ai fi vrut să mai adaugi ceva? Ce anume și de ce?

Joc

Activitate în perechi

Exersați obținerea punctelor prin stropirea cu pensula pe foaia umedă sau uscată, cu stiloul sau cu pulverizatorul de udat florile. Faceți schimb de planșe și încercați să găsiți forme apărute spontan.

Puncte obținute prin stropire cu pensula

Puncte obținute prin stropire cu stiloul

Puncte obținute prin stropire cu pulverizatorul

Curiozități

- Punctele de culoare deschisă arată lumina, iar cele de culoare închisă, umbra.
- Punctele rare exprimă un lucru ușor, iar cele aglomerate, un lucru mai greu.
- Unele puncte repetate, grupate în șir, pot sugera mișcarea.

Descoperă

- **Linia** este urma lăsată de un punct în mișcare. Poate fi dreaptă, curbă sau frântă.
- După poziție, există linii verticale, orizontale sau oblice.
- Linia exprimă starea celui care o desenează. Cea subțire și curbă exprimă gingășie, sensibilitate, iar cea groasă și frântă exprimă forță și asprime.
- **Linia în duct continuu** este linia construită dintr-o singură trasare.
- În desen, linia are rol constructiv, obținându-se diferite forme, dar și rol decorativ, de înfrumusețare.

Covor decorat cu motivul liniei

Documentar

Caută, pe YouTube, filmul „Ion Andreescu, pictură, painting” și admiră colecția sa de tablouri. Observă folosirea liniei în compozițiile sale plastice.

Privește

Nina Arbore,
Portretul unui artist, nedatat

Wassily Kandinsky,
Linie transversală, 1923

Theodor Pallady,
Vas cu crizanteme albe, nedatat

Linie în duct continuu

- Cum crezi că a fost realizat desenul cu cei doi copii care se joacă?
- Ce element de limbaj plastic au în comun lucrările prezentate?
- Ce fel de linii recunoști în imagini?
- Care imagini îți inspiră sensibilitate?
- Indică imaginea în care se regăsesc atât linia, cât și punctul. Observă diversitatea liniilor și mărimile lor.

Cuvinte-cheie:

- linia
- linia în duct continuu
- forma

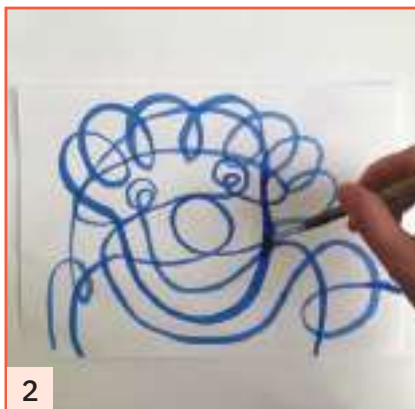
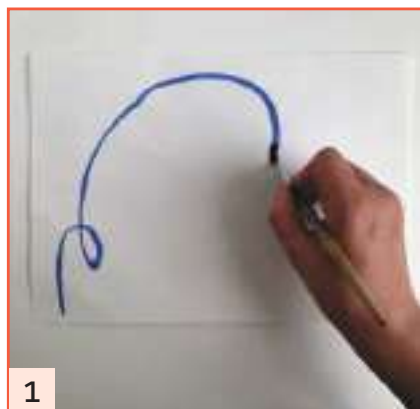
Discută

Discută, împreună cu colegii, despre linia orizontului. Unde mai întâlnim linii în mediul înconjurător? Cum par obiectele aflate la mare distanță? Este acest lucru valabil și în pictură/desen?

Creează

Activitate independentă

- Cu ajutorul liniei în duct continuu, compune un spațiu plastic intitulat *Clovnul*. Trasează cu pensula o linie curbă, continuă, suprapusă. Oprește-te când consideri că s-au format destule spații prin trecerile pe care le-ai făcut.
- Ocupă apoi toate spațiile: pe unele poți picta, iar pe altele lipește bucăți de material textil, hârtie glasă, bucăți de plastilină presată.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. trasarea cu pensula a liniei în duct continuu;
 2. alegerea formei care se potrivește cu un clovn;
 3. pictarea unor spații;
 4. decuparea și lipirea materialelor textile, a unor bucăți de plastilină pentru obraji etc.

- Realizați o expoziție în clasă cu lucrările voastre.
- Faceți comentarii asupra originalității și felului în care au fost folosite materialele.

Joc

Pictează pe o planșă o scenă dintr-o poveste.

Trasează apoi linii, folosind creionul și rigla, astfel încât să obții triunghiuri, pătrate, dreptunghiuri, romburi. Taie toate aceste figuri geometrice, amestecă-le și reconstituie planșa.

Păstrează piesele într-o mapă și joacă-te cu prietenii acest joc creat de tine!

Curiozități

- Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, motivele cel mai des întâlnite pe vasele de ceramică sau pe obiectele de lemn sunt cele geometrice. Înșiruirea unor triunghiuri reprezintă motivul „dinți de lup” sau „fierăstrăul”.
- Cel mai vechi desen făcut de om a fost descoperit într-o peșteră din Africa de Sud și cuprinde câteva linii roșii pe o așchie de piatră.

Descoperă

- **Hașurarea** constă în umplerea unei suprafețe (delimitate de un contur închis) cu linii de diverse modele. Astfel, obținem în desen efectul de adâncime și formă.
- Poate fi uniformă, dacă liniile sunt la fel, sau poate varia dacă liniile sunt mai subțiri sau mai groase, mai dese sau mai rare, cu margini clare, accentuate sau mai puțin vizibile.
- Pentru a obține o hașurare corectă, se înclină creionul cât mai mult spre hârtie și se trasează linii în aceeași direcție, apropiate, fără a lăsa goluri.
- Aplicând mai multă presiune asupra creionului, obținem umbre mai dense, în timp ce luminozitatea se obține prin presiune scăzută.
- Jocul de lumini și umbre dintr-o compoziție transmite bucurie sau tristețe, în funcție de elementul predominant.

Album

Caută un album de pictură al pictorului Octav Băncilă la biblioteca școlii sau pe internet. Vei găsi și multe desene în creion din care te vei putea inspira.

Octav Băncilă, *Mama*, 1909

Privește

Corpuri geometrice

Natură moartă

Portret

Modele de hașură

- Ce observi în imagini? Ce instrument principal s-a folosit la crearea planșelor?
- Indică zonele de lumini și umbre. Cum crezi că au fost obținute?
- Ce simți privind lucrările prezentate?
- Crezi că au fost realizate din imaginație sau folosind modele? De ce?
- Ce direcție au majoritatea liniilor folosite la crearea portretului?

Cuvinte-cheie:

- hașurare
- desen în creion

Discută

Discută, împreună cu colegii, pe baza unei fotografii și a unui desen în creion tip portret. Cât de fidel poate reda un desen trăsăturile unei persoane? Caută, pe internet, desene cu portrete cât mai realiste.

Creează

Activitate independentă

- Realizează un desen în creion, prin tehnica hașurării, intitulat *Mărul*. Alege un creion potrivit, așază un măr pe un suport și privește-l cu atenție pentru a observa ce parte este mai luminată și ce parte este mai întunecată.
- Urmărește următoarele *etape de lucru*:
 1. alegerea materialelor (creion, planșă, gumă) și așezarea mărului pe un suport;
 2. trasarea conturului;
 3. hașurarea formei;
 4. definitivarea desenului prin punerea umbrelor necesare.

- Prezintă-ți lucrarea și privește cu atenție și lucrările colegilor.
- Sesizează diferențele de lumină și umbră datorate poziției din care fiecare a privit mărul.
- Expune lucrarea la panoul clasei, alături de cele ale colegilor.

Portofoliu

Desenează în creion, pe bucăți de hârtie, folosind tehnica hașurării, mai multe forme având aceeași tematică (flori, frunze, fluturi, păsări etc.).

Lipește-le apoi pe coli colorate și participă, alături de colegi, la realizarea albumului cu desene în creion al clasei voastre.

Curiozități

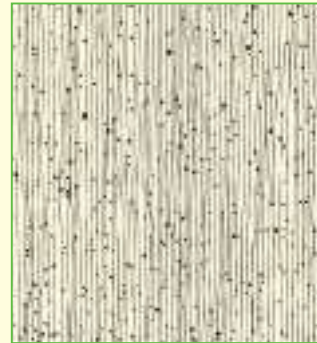
- Primele unelte de scris s-au folosit în Egiptul Antic acum 5 000 de ani. Erau confecționate din bambus sau stuf.
- Cu un creion poate fi trasată o linie de 50 km, în medie, sau se pot scrie 45 000 de cuvinte.
- Cel mai mare creion din lume se găsește la o fabrică din Malaezia și are o lungime de peste 22 de metri.

Verifică-ți cunoștințele

Completează, oral, afirmațiile următoare cu informațiile care lipsesc:

1. Elementele de limbaj plastic despre care am învățat în această unitate sunt și
2. este urma lăsată de un punct în mișcare.
3. Punctele pot fi obținute întâmplător, adică sunt, sau realizate intenționat, adică sunt
4. Aplicarea unor linii care umplu o formă de desen se numește
5. este linia construită dintr-o singură trasare.
6. Punctul și linia, elemente de limbaj plastic, pot avea rol și

Proiect

- Realizează un proiect dedicat creionului, instrumentul de care te-ai folosit încă de când erai foarte mic.
- Află informații importante despre acest instrument, citind de pe internet fabuloasa poveste a creionului.
- Poți include în proiectul tău și informații despre:
 1. cine a inventat creionul;
 2. ce este grafitul (materialul din care este făcută mina);
 3. care este diferența dintre creionul obișnuit și creioanele colorate.
- La final, adaugă câteva curiozități despre creion și un desen realizat de tine pe o temă la alegere.

Autoevaluarea proiectului

Știu cine a inventat creionul.

DA NU

Am învățat ce este grafitul.

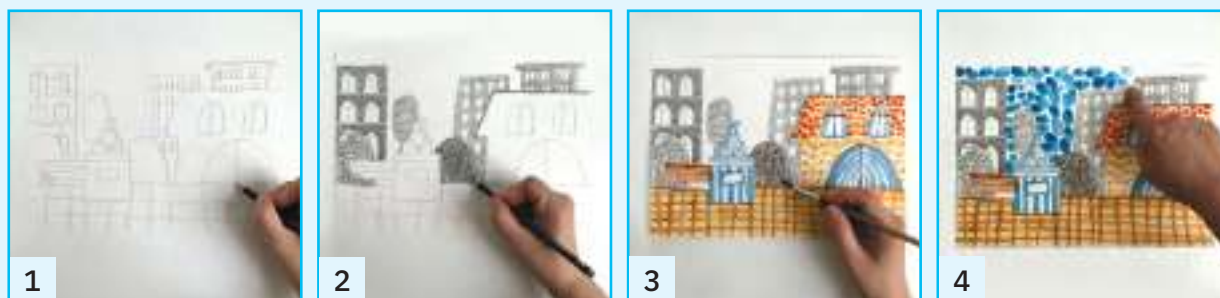
DA NU

Cunosc diferența dintre creionul obișnuit și creioanele colorate.

DA NU

Aplică ce ai învățat

- Folosind linii și puncte, compune un spațiu plastic numit *Orașul*.
- Trasează mai întâi cu creionul forma clădirilor.
- Îmbină tehnicile de pictură cu tehnica hașurării. Clădirile din depărtare, care sunt mai puțin clare, se pot hașura, iar cele din față pot fi pictate diferit.
- *Etapile de lucru* sunt următoarele:
 1. trasarea cu creionul a formelor;
 2. hașurarea formelor din spate;
 3. pictarea formelor cu puncte și linii;
 4. realizarea cerului folosind dactilopictura.

- Apreciază lucrările colegilor, urmărind respectarea etapelor de lucru și a tehnicilor cerute.
 - Organizați o expoziție cu lucrările voastre și invitați colegi de la alte clase să le vizioneze.
- * **Adaugă lucrarea în portofoliul personal.**

Autoevaluare

Alege emoticonul potrivit răspunsului tău pentru fiecare întrebare:

1. Ce stare ți-au provocat temele propuse în această unitate?

2. Cum te-ai simțit privindu-ți lucrările personale alături de cele ale colegilor tăi?

3. Ce emoție ți-au produs jocurile din această unitate?

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să realizez compoziții cu puncte și linii.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să utilizez tehnica hașurării.	DA	NU ÎNCĂ

Autoportret, Un zugrav, 1905 – 1907

Pictor român renumit, Ștefan Luchian (1868 – 1916) s-a născut în satul Ștefănești, județul Botoșani.

- În perioada de formare, Ștefan Luchian l-a avut profesor pe pictorul Nicolae Grigorescu, care l-a încurajat și susținut în dezvoltarea sa artistică.
- După risipirea averii moștenite, Luchian își va câștiga existența cântând la flaut în orchestra Teatrului Național. Însă nu după mult timp apar semnele bolii care îl va paraliza. Luchian se concentrează doar pe pictură folosindu-se de puterile care i-au mai rămas, iar când paralizia îi afectează degetele, va continua să picteze cu pensula legată de braț. Așa ia naștere și tabloul celebru „Anemone“.
- A pictat peisaje, flori și portrete, în ultima parte a vieții concentrându-se doar pe modelul florilor.
- Opere importante din creația lui Ștefan Luchian sunt expuse la Muzeul Zambaccian, din București.

„Am adunat florile câmpului într-o oală de lut și le-am pus apă atât cât să nu moară iute. După ce au murit, le-am înviat pe pânză și au devenit nemuritoare.“

Ștefan Luchian

Maci, 1910

Anemone, 1908

Păstorița, 1893

3

Unitatea

Sărbători de iarnă

1. O seară de iarnă. Decolorarea cu pic
2. Obiceiuri de iarnă. Podoabe de pom
3. La colindat. Masca. Decupare

Recapitulare

Evaluare

Bucuria Crăciunului – Investigație

Descoperă

- **Decolorarea cu pic** este o tehnică ce constă în acoperirea suprafeței de lucru cu cerneală, cu ajutorul unei pensule, și aplicarea, după uscare, a picului, pentru obținerea formelor dorite.
- Cu cât se utilizează mai multe feluri de cerneală, cu atât planșa devine mai interesantă.
- Se poate utiliza cerneală din călimară sau din rezerve, tăiate cu grijă la capăt.

Cerneală de mai multe culori

Album

Caută la bibliotecă un album de artă tradițională chineză sau japoneză și vei putea vedea multe picturi realizate cu cerneală.

Privește

- Ce teme sunt reprezentate în lucrările de mai sus?
- Care este culoarea care predomină?
- Ce materiale crezi că s-au folosit?
- Care planșă îți place cel mai mult? De ce?
- Ce sentimente îți inspiră lucrările prezentate?

Cuvinte-cheie:

- decolorare cu pic
- pictură cu cerneală

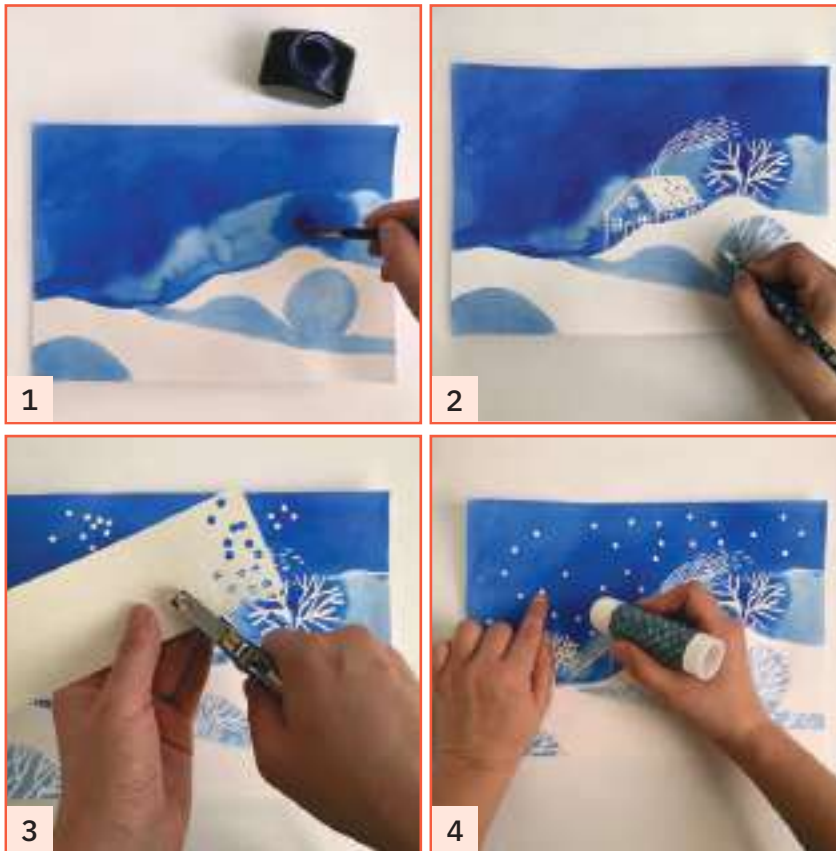
Discută

Citește sau recitește textul „Fetița care l-a luat pe NU în brațe“, de Octav Pancu-Iași, și vei afla ce alte lucruri minunate poate conține o călimară cu cerneală. Discută, împreună cu colegii tăi, cum ați putea ilustra mesajul acestei povești. Ce tehnici și materiale ați alege?

Creează

Activitate independentă

- Realizează compoziția *O seară de iarnă*, folosind tehnica decolorării cu pic.
- Acoperă coala de desen cu cerneală, las-o să se usuce, apoi conturează cu pic pentru a obține formele dorite. Poți aplica cerneală de mai multe culori: albastru-deschis, albastru-închis, negru.
- Perforează o coală albă de scris cu perforatorul și vei obține multe confetti pe care le poți utiliza în lucrarea ta.
- Urmărește pașii de lucru prezentați:
 1. aplicarea cu pensula a cernelii;
 2. conturarea formelor cu pic;
 3. perforarea colii de hârtie albă;
 4. lipirea de confetti.

Activitate în perechi

- Schimbă planșa cu colegul de bancă.
- Discutați despre realizarea planșelor și acordați-vă calificative unul altuia.

Joc

Joacă-te cu „cerneală simpatică”. Este o cerneală incoloră care se poate vedea pe hârtie doar lângă o sursă de căldură. Se folosește pentru a scrie texte secrete.

O poți prepara singur din zeamă de lămâie. Cu un bețișor de ureche înmoaie capătul în lichidul respectiv și scrie pe o foaie. Așteaptă să se usuce și apoi apropie foaia de o sursă de căldură sau de un bec puternic, iar scrisul va apărea ca prin minune.

Curiozități

- Pentru a scăpa de prădători, caracatița produce o „cerneală” pe care o aruncă în aceștia, obținând timp să fugă. Această cerneală poate avea trei culori: roșie, neagră sau maro.
- Leonardo da Vinci, pictor italian, avea un caiet plin cu schițe în cerneală după care realiza apoi picturile.

Descoperă

- **Împodobirea bradului** este o tradiție de Crăciun mult iubită de oameni.
- Bradul, verde tot anul, simbolizează viața.
- Vâscul este semnul norocului.
- Portocala reprezintă speranța.
- Lumânările simbolizează lumina adusă de Nașterea lui Iisus.
- Coronițele de Crăciun exprimă iubirea lui Dumnezeu pentru oameni.
- Floarea Crăciunului (Crăciunița) este simbolul cadoului oferit cu dragoste.

Crăciunița

Audiție

Audiază colindele de Crăciun:
*O, brad frumos!, Moș Crăciun,
Steaua sus răsare, Astăzi s-a
născut Hristos.*

Bernardo Daddi, Nașterea Domnului

Privește

- Ce podoabe, dintre cele observate mai sus, îți plac mai mult?
- Ce culori predomină? Ce crezi că simbolizează aceste culori?
- Ce se așază în vârful bradului? Ce simbolizează această podoabă?
- Ce sentimente îți transmit aceste imagini?
- Ce alte simboluri de Crăciun mai cunoști?

Cuvinte-cheie:

- simboluri de Crăciun
- decorațiuni

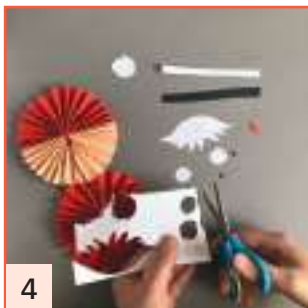
Discută

Discută, în clasă, despre realizarea decorațiunilor de Crăciun. Din ce materiale reciclabile le-ai putea realiza? Care ar fi materialele naturale cele mai potrivite pentru o seară magică de Crăciun? Gândește-te la aspect, miros, aromă. Preferi un brad artificial sau unul natural? Argumentează-ți alegerea.

Creează

Activitate independentă

- Împodobește-ți bradul cu un Moș Crăciun simpatic.
- **Materiale necesare:** hârtie cartonată de culoare roșie (trei bucăți de formă dreptunghiulară), roz (o bucată de formă dreptunghiulară), albă și neagră, lipici, capsator, șnur.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. îndoirea ca un evantai a hârtiei de culoare roșie și roz;
 2. legarea și lipirea hârtiilor plisate pentru obținerea discurilor (un disc roșu pentru corp și altul pentru cap, jumătate roșu, jumătate roz);
 3. capsarea celor două discuri;
 4. confecționarea accesoriilor: ochi, nas, barbă, căciulă, curea;
 5. lipirea accesoriilor și finalizarea decorațiunii.

- Apreciază lucrările colegilor. Ai în vedere corectitudinea îndoirii hârtiei, decuparea după contur, aplicarea elementelor decorative.
- Creează și alte decorațiuni pentru împodobirea clasei în perioada Crăciunului.

Joc

Activitate pe grupe

Creează, alături de colegii tăi, o machetă cu figurine reprezentând personajele din scena Nașterii Domnului. Puteți folosi materiale precum cartonul, hârtia colorată, plastilina, lutul, aluatul sărat etc.

Interpretați, în clasă, fiecare rol, dând viață figurinelor.

Portofoliu

Realizează, la alegere, o pictură sau un desen cu bradul tău de Crăciun, folosind ce tehnici doarești. Decorează apoi planșa cu globulețe din hârtie glasată și materiale naturale, precum ace de brad, scortişoară, coajă de portocală. Găsește și alte moduri ingenioase de a decora planșa. Pune lucrarea ta în clasă, alături de cele ale colegilor, în perioada sărbătorilor de iarnă.

Descoperă

- **Masca** a fascinat dintotdeauna omenirea.
- La fel ca în alte culturi, măștile folosite în tradițiile românești sunt obiecte interesante și pline de semnificații.
- Masca se utilizează în cadrul unor obiceiuri și ritualuri, în funcție de momentul anului și de calendarul popular.
- Printre cele mai cunoscute măști populare specifice tradițiilor de iarnă sunt *capra*, *ursul*, *cerbul*.
- Cele mai frumoase obiceiuri și tradiții de Anul Nou sunt Plugușorul, Umblatul cu capra, Umblatul cu ursul, Sorcova.

Colindător în costum popular

Documentar

Vizionează, pe YouTube, jocurile populare: „Umblatul cu capra” și „Umblatul cu ursul”.

La colindat. Masca. Decupare

Privește

Costum tradițional „Capra”

Mască urs

Colindători

Mască tradițională românească

- Care mască îți place mai mult dintre cele de mai sus?
- Din ce materiale crezi că sunt confecționate măștile din imagini?
- Pe care ți-ai dori s-o porți?
- Ce tradiții și obiceiuri de iarnă cunoști?
- Cum crezi că se realizează o mască?
- Ce simți la vederea măștii ursului?

Cuvinte-cheie:

- mască
- mască tradițională românească
- tradiții

Discută

Ce mesaje pot transmite măștile? Cum te simți la vederea unei măști ca cele prezentate mai sus? Îți vine să râzi, dar ești și puțin speriat? Îți place să te joci cu măștile? La ce alte ocazii putem purta măști? Discută cu colegii tăi pe baza acestor subiecte.

Creează

Activitate independentă

- Realizează masca *Ursul*, folosind un carton mai tare, hârtie glasată, creioane colorate, fire textile de diferite culori, lipici.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. trasează conturul după model;
 2. decupează după contur;
 3. pregătește elementele decorative;
 4. lipește ochii, nasul și gura;
 5. lipește și alte elemente decorative (fire de blană) și desenează câteva detalii cu creioanele colorate.

- Dacă vrei o asemănare mai bună cu ursul, lipește mai multe bucăți de fire maro de lână, unul lângă altul, pentru a realiza blana.
- Dacă dorești să porți masca, stabilește unde ar fi bine să faci mici găuri pentru ochi, apoi capsează un mic elastic.
- Bucurați-vă, în clasă, de produsele realizate!

Joc

Activitate pe grupe

Vă place teatrul?

Confecționați măști cu animale și, împreună cu colegii, realizați câteva dramatizări din poveștile cunoscute.

Confecționați și alte măști pe care să le utilizați în serbările școlare.

Puteți folosi ca inspirație modelele de mai jos. Utilizați materiale la alegere.

Curiozități

- Jocul caprei și jocul ursului sunt obiceiuri strămoșești, păstrate cu sfințenie de români. Cetele de urători umblă prin curțile oamenilor ca să alunge anul vechi și să-l primească cum se cuvine pe cel nou.
- Printre materialele din care se confecționează măștile populare se află lâna, blana și pielea de animale, lutul ars, lemnul cioplit, țesăturile de pânză sau de postav gros, coaja de copac, sfoara groasă, pennele, boabele de fasole și de porumb, pănușii de porumb, nasturii, mărgelile, bucățile de sticlă, cartonul, dar și ghearele, dinții și coarnele de la diverse animale.

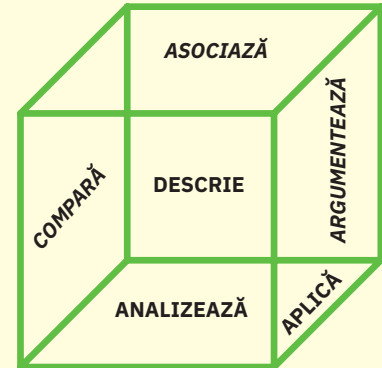
Verifică-ți cunoștințele

Activitate pe grupe – „Cubul“

Împărțiți-vă în grupe de câte șase copii. Fiecare membru al grupei va răspunde unei sarcini.

1. **Describe** ceea ce vezi în imaginea A.
2. **Compară** imaginile A și B. Ce asemănări și deosebiri există între obiectele ilustrate?
3. **Asociază** următoarele imagini cu evenimentele potrivite:

C	...
D	...
E	...

4. **Analizează** decorațiunea din imaginea F. Cum este făcută? Din ce este făcută? Ce părți conține?
5. **Aplică** tehnica decolorării cu pic (vezi imaginea G) pe felicitări de Crăciun și oferă-le apoi persoanelor dragi.
6. **Argumentează** de ce ar fi mai bine ca oamenii să utilizeze brazi artificiali sau brazi naturali în ghiveci.

A

B

C

D

E

F

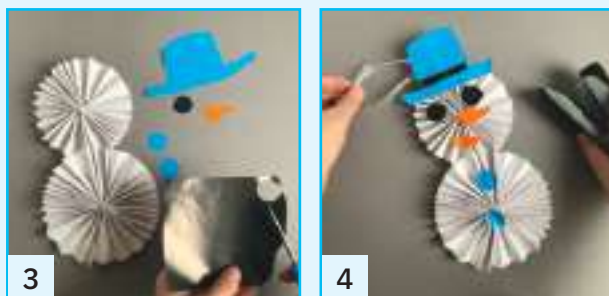

G

Aplică ce ai învățat

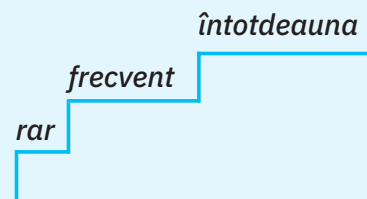
- Confeționează un om de zăpadă din hârtie.
Materiale necesare: hârtie cartonată albă (patru dreptunghiuri), hârtie glasată colorată (pentru accesorii), capsator, șnur, lipici.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. îndoirea ca un evantai a dreptunghiurilor de hârtie cartonată albă, legarea cu șnur și lipirea lor pentru a forma discuri (pentru corp și cap);
 2. capsarea celor două discuri obținute;
 3. decuparea din hârtie glasată colorată a unor elemente decorative: o pălărie albastră, un morcov portocaliu pentru nas, două cerculețe negre pentru ochi, două cerculețe albastre pentru nasturi etc.;
 4. lipirea elementelor decorative și atașarea șnurului pentru agățat.

- Analizează lucrările colegilor, urmărind respectarea etapelor de lucru, corectitudinea tehnicilor de lucru, aspectul îngrijit al lucrării.
- * Aducă lucrarea în portofoliul personal.

Fișă de observare

- Am fost activ/activă la toate lecțiile.
- Am participat la discuțiile din clasă.
- Am lucrat îngrijit temele date.
- Am participat cu plăcere la activitățile pe grupe.

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să aplic tehnica decolorării cu pic.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez decorațiuni de Crăciun din hârtie.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să confeționez o mască.	DA	NU ÎNCĂ

Activitate pe grupe

1. Formularea unei întrebări

Știm că sărbătorile de iarnă îndeamnă la împodobire, la decorare, astfel încât totul în jur să arate frumos. Dar oare localitatea mea chiar arată mai frumos?

2. Avansarea unei ipoteze

Decorațiunile de Crăciun înfrumusețează orașul.

3. Colectarea datelor

Mergeți pe străzile localității voastre (însoțiți de un adult) și realizați fotografii vitrinelor, ferestrelor caselor, instituțiilor etc., cerând permisiunea de a face acest lucru, acolo unde este cazul.

4. Analiza datelor

Observați cu atenție fotografiile realizate și analizați-le după criteriile din tabelul de mai jos. În ce categorii se încadrează cele mai multe decorațiuni surprinse în fotografii?

Locul	Culorile decorațiunilor sunt bine asociate	Culorile decorațiunilor sunt asociate nepotrivit	Decorațiunile sunt dispuse armonios	Decorațiunile sunt aglomerate
Străzi				
Vitrine				
Case				
Instituții				

5. Concluzia

În urma observațiilor realizate de voi, confirmați sau infirmați ipoteza.

6. Rezultatele investigației

Puteți folosi rezultatele investigației voastre pentru realizarea unui album cu fotografiile care surprind cele mai reușite decorări, pentru a vă putea inspira din ele. Realizați un desen cu decorațiunile care v-au plăcut cel mai mult și încercați să creați, la rândul vostru, decorațiuni asemănătoare din materiale diverse pentru a împodobi clasa.

Fișă de observare

Am participat activ la toate etapele investigației.	DA	NU
Am realizat un desen cu decorațiuni.	DA	NU
Am lucrat bine în echipă.	DA	NU
Sunt mulțumit/mulțumită de ce am realizat.	DA	NU

4

Unitatea

Joc și culoare

1. Copilăria în culori. Culori principale (primare) și culori secundare (binare)
 2. Universul culorilor. Culori calde și culori reci
 3. Jocuri și jucării. Tehnica origami
- Recapitulare
- Evaluare
- Povestea curcubeului

Lecția 1

Descoperă

- **Culoarea** este un element de limbaj plastic prin care putem comunica celor din jur ceea ce gândim și simțim.
- Omul de știință Isaac Newton a demonstrat că lumina cuprinde șapte culori: **roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo și violet** (ROGVAIV). Acestea sunt și culorile curcubeului.
- **Roșu, galben și albastru sunt culori principale sau primare.** Acestea nu sunt create prin combinarea altor culori.
- **Oranj, verde și violet sunt culori secundare sau binare.** Acestea se obțin prin amestecul culorilor principale, două câte două, în cantități egale.

Nicolae Tonitza, *Cap de fetiță*, nedatat

Documentar

În 1916, Cecilia Cuțescu-Storck a obținut catedra de arte decorative de la Academia de Arte Frumoase din București, fiind prima femeie din Europa care a predat la o astfel de instituție.

Vizionează filmul „Cecilia Cuțescu-Stork – Top 20 mari maeștri ai artei românești” și te vei bucura de un tur virtual al operelor sale. Observează culorile folosite de artistă.

Copilăria în culori. Culori principale (primare) și culori secundare (binare)

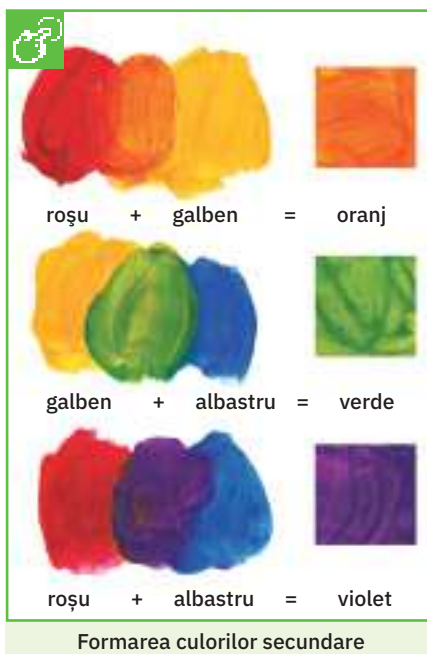
Privește

Claude Monet,
Impresie, răsărit de soare, 1872

Nicolae Tonitza,
Natură moartă cu pâine, nedatat

- Ce culori observi în tablourile de mai sus?
- Ce culori conține drapelul țării noastre?
- Care sunt culorile curcubeului?
- Cum se obțin culorile verde, oranj, violet?
- Care este culoarea ta preferată? De ce?

Cuvinte-cheie:

- culori principale
- culori secundare

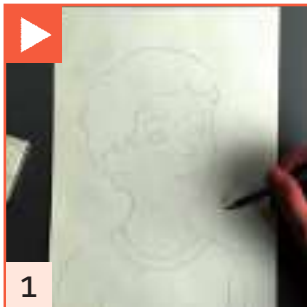
Discută

Culorile sunt peste tot și ne influențează starea emoțională. Discută cu colegii tăi despre mesaje exprimate prin culorile principale și cele secundare. Analizați culorile vestimentației voastre și ale obiectelor personale. Ce spun acestea despre voi?

Creează

Activitate independentă

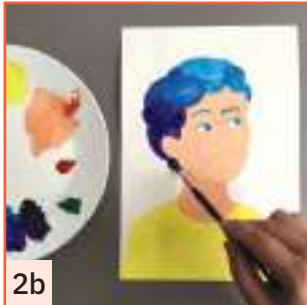
- Realizează o pictură cu un chip de copil. Poți fi tu (autoportret) sau colegul tău (portret).
- Utilizează culori principale și secundare.
- Decupează din carton colorat benzi dreptunghiulare, pe care să le lipești pe marginea colii de desen, realizând astfel o ramă.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. trasarea cu creionul a chipului;
 2. pictarea formelor mari;
 3. pictarea detaliilor;
 4. decuparea și lipirea benzilor pentru ramă.

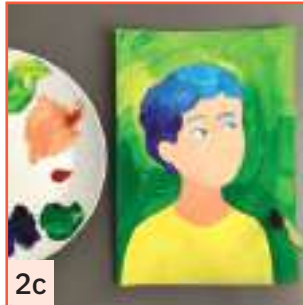
1

2a

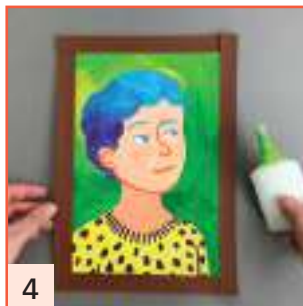
2b

2c

3

4

- Pe tablă se vor fixa, cu ajutorul magneților, toate tablourile.
- Fiecare copil va ieși în fața clasei, iar colegii lui îi vor analiza chipul și autoportretul realizat ori portretul pictat. Se vor face aprecieri în funcție de respectarea cerinței, alegerea culorilor, realizarea ramei, gradul de finalizare a lucrării.

Joc

Pregătește o coală de desen și acuarele: culorile roșu, galben și albastru.

Cu ajutorul unor ștampile realizate din felii sau runde de fructe sau legume, aplică culorile pe suprafața de lucru.

Încearcă apoi să tamponezi suprafața colorată cu o bucată de hârtie mototolită, înmuiată în culori secundare.

Curiozități

- Semnificații ale culorilor:
 - roșu** → pasiune, iubire, putere;
 - oranj** → veselie, căldură, dorință;
 - galben** → lumină, bogăție, fericire;
 - verde** → speranță, liniște, odihnă;
 - albastru** → credință, mulțumire, gândire;
 - violet** → sinceritate, tristețe, neliniște.
- Pisicile văd lumea în culori, nu alb-negru.
- Majoritatea oamenilor preferă culoarea albastru.
- Dintre toate culorile, galbenul este observat primul. Acesta este și motivul pentru care autobuzele școlare sunt vopsite cu galben.

Descoperă

- **Culorile calde sunt roșu, oranj și galben.** Ele dau senzația de căldură, amintesc de razele soarelui, de mare.
- **Culorile reci sunt verde, albastru și violet.** Sunt cele care dau senzația de frig, ne duc cu gândul la gerul iernii, la răcoarea nopților.
- **Culorile calde exprimă și lumină, uscăciune, apropiere, ușurință.** Cele reci arată opusul acestora: umbră, umezeală, depărtare, greutate.

Vincent van Gogh, *Floarea-soarelui*, 1888
Pictură în culori calde

Nicolae Grigorescu, *La arat*, nedatată
Pictură în culori reci

Documentar

„Ion Țuculescu – tablouri de colecție“ este un scurt film care se găsește pe YouTube. Vizionează-l și descoperă culorile calde și reci în picturile artistului.

Privește

Culori calde

Culori reci

- Ce observi în imagini?
- Ce culori domină în picturile de mai sus?
- Cum se obține culoarea oranj?
- Ce simți la vederea picturii cu clădiri?
- Cum se obțin verdele și violetul?
- Care planșă îți dă senzația de căldură? De ce?

Cuvinte-cheie:

- culori calde
- culori reci

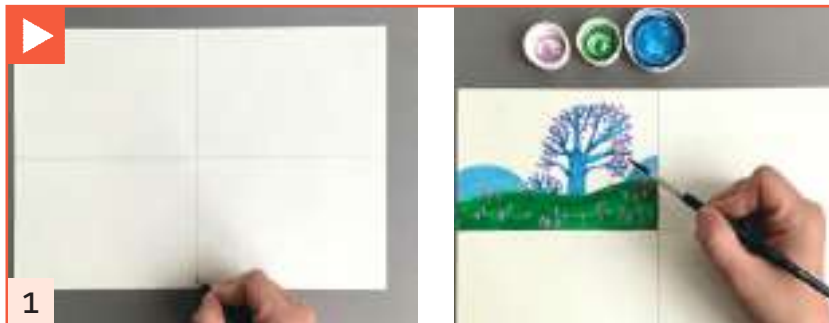
Discută

Căutați la biblioteca școlii albume de artă și răsfoiți-le. Observați cum folosesc pictorii culorile în lucrările lor. Discutați despre ce simțiți privindu-le și despre mesajele transmise. Ce artiști vă atrag mai mult la această vârstă?

Creează

Activitate independentă

- Împarte o coală de desen în patru părți egale. Pictează în cadrane patru peisaje semnificative celor patru anotimpuri.
- Redă căldura sau frigul prin utilizarea culorilor calde sau reci.
- Lipește la final un șnur sau o panglică dintr-un material textil pentru a delimita cele patru anotimpuri.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. împărțirea colii în patru părți egale și pictarea primului cadran;
 2. pictarea celorlalte anotimpuri;
 3. lipirea panglicii.

- Expune lucrarea și prezintă colegilor ceea ce ai vrut să transmiți.
- Privește și analizează lucrările colegilor, stabilind asemănări și deosebiri între ele.
- Așază tabloul pe biroul tău de acasă pentru a putea fi admirat și de membrii familiei.

Portofoliu

Pornind de la poezia *În bibliotecă*, de Ana Blandiana, creează o ilustrație, folosind culorile pe care le consideri potrivite. Realizează mai întâi un desen simplu, în creion, apoi hașurează pentru a obține efectul de lumină și umbră și umple spațiul plastic cu ce culori dorești. Poți folosi creioane colorate, acuarele, tempera, orice alte materiale.

„Ce spaimă, ce emoții, ce scandal:/Am descoperit printre cărți un șoarece intelectual!“

Curiozități

- Oranjul este cea mai caldă culoare, fiind rezultatul amestecului celorlalte două culori calde (galben și roșu).
- Culorile calde dau senzația de expansiune, în timp ce culorile reci par a se contracta.
- Culorile calde pot crește pulsul unei persoane, iar culorile reci îl pot face să scadă ușor.
- Roșul este prima culoare pe care o vede un nou-născut.

Descoperă

- **Origami** este arta plierii hârtiei, originară din Japonia.
- Prin această artă se pot realiza tot felul de forme, tradiționale fiind modelele de *animale și plante*.
- Se folosește de obicei hârtie în formă de pătrat, dreptunghi, dar și de alte forme.
- Cu obiectele obținute prin plierea hârtiei se pot decora interioarele camerelor sau se pot realiza po-doabe, precum broșe, agrafe de păr, măștișoare.
- Origami ajută la *dezvoltarea creativității și a îndemânării*, precum și la *antrenarea memoriei*.
- Artă origami aduce multă bucurie și recreere celui care o practică.

Privește

- Ce observi în imagini?
- Care dintre figurinele de mai sus îți plac mai mult?
- Care ți se pare a fi cea mai complicată în realizare? Dar cea mai simplă?
- Ce modele ai mai făcut în anii trecuți folosind tehnica origami?
- Care este imaginea în care regăsești toate culorile primare?

Cuvinte-cheie:

- origami
- figurine

Discută

Discută, împreună cu colegii tăi, despre modelele preferate de origami. Prin ce se caracterizează această artă? Trebuie urmați niște pași preciși, într-o anumită ordine, sau se poate improviza în timpul creării obiectelor de hârtie? Ar putea fi origami un „omagi adus frumuseții geometriei“?

Creează

Activitate independentă

- Alege o bucată de hârtie glasă sau hârtie specială de origami. Decupează un pătrat și realizează un *Iepuraș*.
- Din plastilină formează biluțe pe care le turtești, pentru ochi și nas, și câteva firișoare pentru mustăți.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:

- Prezintă apoi *Iepurașul* tău colegilor de clasă. Pune-i un nume și spune ce fel de culori ai folosit la crearea lui.

Joc

Privește cu atenție imaginea cu instrucțiuni de mai jos și realizează un semn de carte *cățeluș*. Propune alte două modele de semne de carte, inspirându-te de pe internet. Alege culorile tale preferate. Folosește semnele de carte atât la școală, cât și acasă.

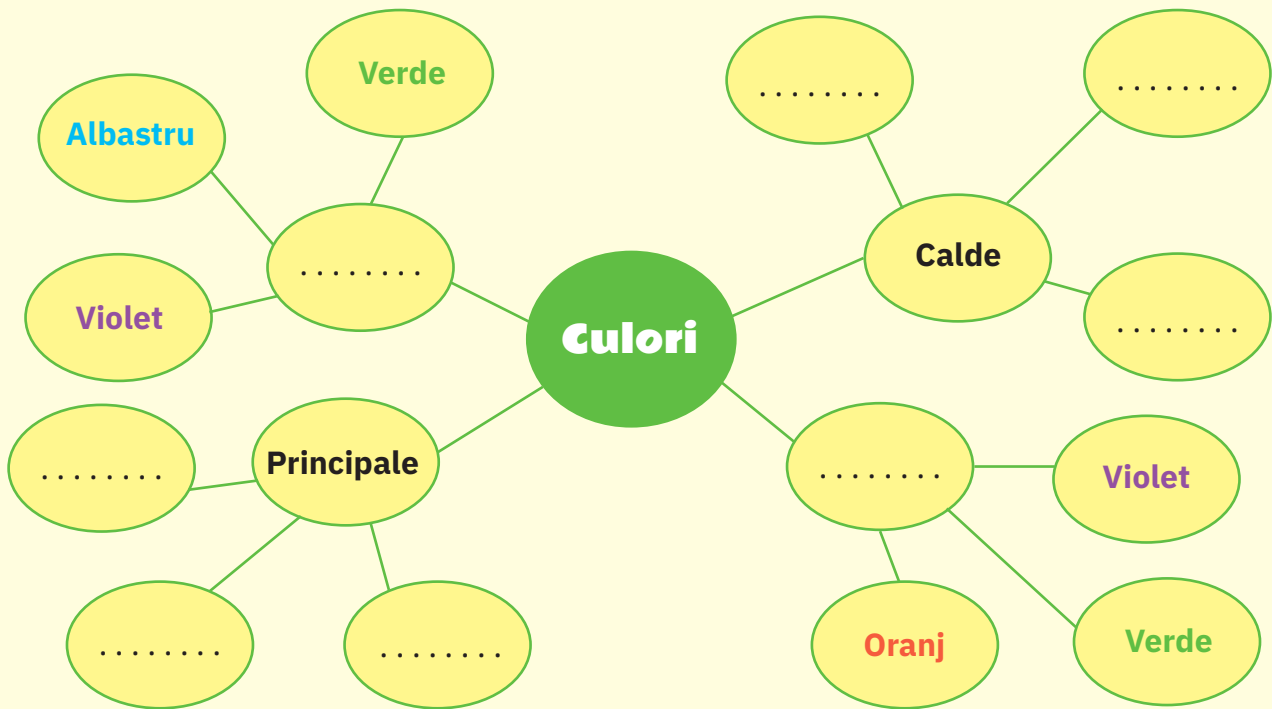
Curiozități

- **Origami** este un cuvânt japonez ce provine din cuvintele *ori* („a îndoii”) și *kami* („hârtie”).
- O tradiție japoneză spune că celui care va reuși să creeze un număr de 1 000 de figurine i se va îndeplini o dorință.
- Cea mai mică figurină confecționată din hârtie are dimensiunile unui pătrat de 1 mm.

Verifică-ți cunoștințele

Completează „Ciorchinele“ cu ceea ce ai învățat despre culori.

Portofoliu

- Realizează o compoziție cu titlul *Zâmbet de copil*, alegându-ți o grupă de culori dintre cele învățate în această unitate.
- Confeționează figurine mici din hârtie, prin tehnica origami (vapurașe, bărcuțe, avioane, baloane), pe care să le lipești apoi pe planșa pictată.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pictarea suprafeței;
 2. pliarea hârtiei pentru a confecționa figurinele origami;
 3. lipirea figurinelor pe planșă.

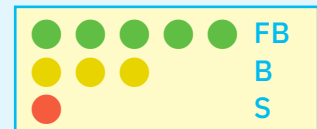
- Prezintă-ți lucrarea, menționând ce moment din copilăria ta ai dori să surprinzi.
- Acordă-ți un calificativ și întreabă cadrul didactic dacă ai apreciat corect.

Test de evaluare

Alege litera corespunzătoare variantei corecte.

- Culorile principale sunt:
 - roșu și galben;
 - verde și albastru;
 - roșu, galben și albastru.
- Culorile secundare sunt:
 - roșu și violet;
 - galben, verde și violet;
 - oranj, verde și violet.
- Culorile secundare se obțin prin:
 - amestecul culorilor cu alb;
 - amestecul a două culori principale;
 - amestecul culorilor cu negru.
- Culorile calde sunt:
 - galben, verde și violet;
 - roșu, oranj și galben;
 - oranj și violet.
- Culorile reci sunt:
 - verde, albastru și violet;
 - roșu, verde și violet;
 - albastru și galben.

Autoevaluare

Alege, pentru fiecare întrebare, varianta care ți se potrivește.

- Te-ai simțit atras/atrasă de temele din această unitate?

☐ puțin;	☐ moderat;	☐ mult.
---------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------
- Ai lucrat îngrijit?

☐ puțin;	☐ moderat;	☐ mult.
---------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------
- Ți-au plăcut elementele din lucrările colegilor?

☐ puțin;	☐ moderat;	☐ mult.
---------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu care sunt culorile principale, secundare, calde și reci.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez un model origami.	DA	NU ÎNCĂ

Nina Arbore, *Floarea-soarelui*, nedatat

Cu mult timp în urmă, la începutul timpurilor, culorile lumii s-au certat. Fiecare dintre ele pretindea că este cea mai bună, cea mai frumoasă, cea mai importantă, cea mai folosită, cea mai iubită.

Verdele spuse:

— În mod evident vedeți că eu sunt cea mai importantă culoare. Sunt culoarea vieții și a speranței. Am fost ales pentru iarbă, frunze și copaci. Uitați-vă în jur și o să vedeți că sunt peste tot!

Albastrul exclamă:

— Vă gândiți numai la pământ, dar gândiți-vă și la cer și mare. Apa stă la baza vieții, iar cerul înseamnă spațiu, pace și liniște. Fără mine nu ar exista nimic.

Galbenul râse:

— Sunteți toți atât de serioși. Eu aduc râsete, veselie și căldură întregii lumi. Soarele este galben. De fiecare dată când te uiți la floarea-soarelui, lumea întregă îți zâmbește. Fără mine nu ar exista bucurie.

Portocaliul începu să se laude:

— Eu sunt culoarea sănătății și a puterii. Sunt în cele mai multe vitamine. Gândiți-vă la morcov, dovleac, portocală, papaya.

Ei bine, roșul începu să strige:

— Eu sunt conducătorul vostru. Sângele este roșu și sângele înseamnă viață. Sunt culoarea pasiunii și a iubirii, a trandafirului și a macului.

Violetul se ridică în picioare și spuse:

— Eu sunt culoarea imperială și a regilor. Sunt culoarea puterii și a înțelepciunii.

Indigoul spuse cu o voce joasă și timidă:

— Eu reprezint gândul. E nevoie de mine pentru echilibru, rugăciune și pentru liniște interioară.

Începu să tune și să plouă cu găleata. Ploaia vorbi:

— Nu vă mai certați! Fiecare culoare este unică! Luați-vă de mâini și urmați-mă!

Culorile se apropiară și se luară de mâini.

— De acum încolo, zise ploaia, când va ploua, fiecare dintre voi se va întinde de-a lungul cerului într-un superb semicerc colorat, ca un semn al înțelegerii voastre. *Curcubeul va fi un semn al păcii și al speranței.*

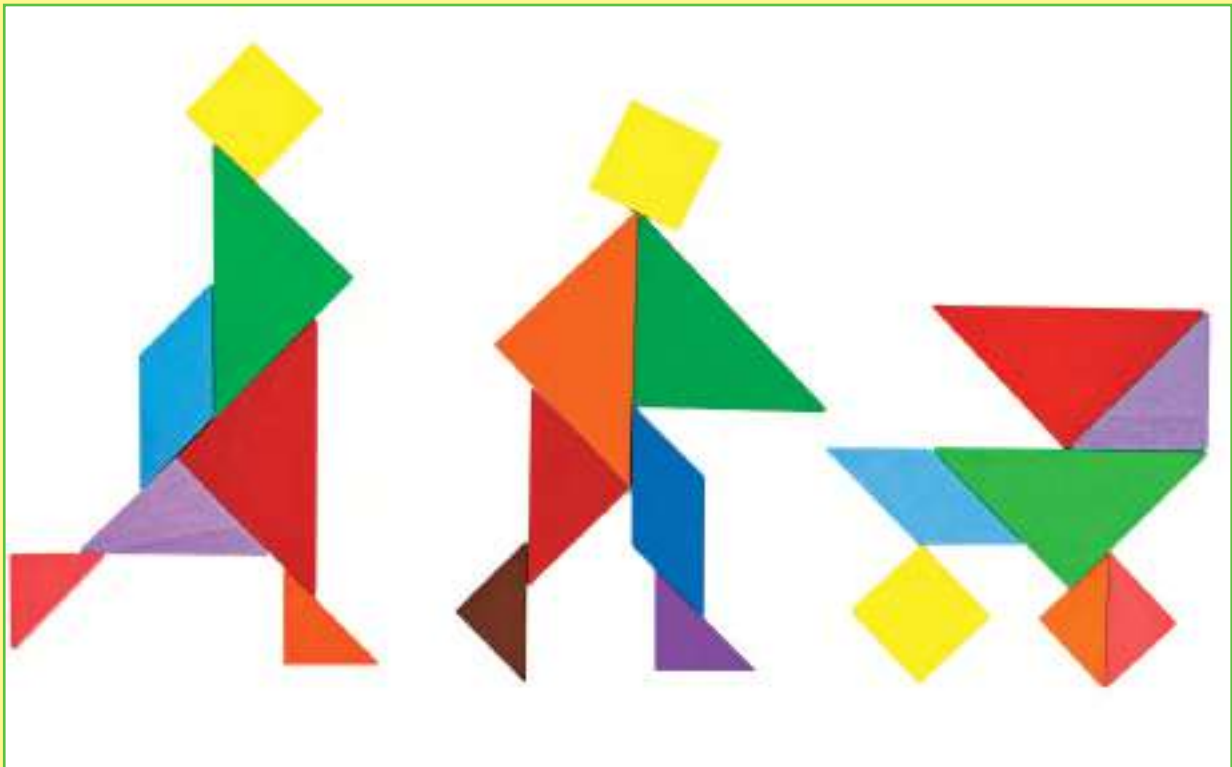
(după Jeanette Larson)

• Pictează și tu un curcubeu și gândește-te la semnificația poveștii.

Unitatea

Vine primăvara

- 1.** Veselie în culori. Forme și nuanțe.
Forma spontană, forma elaborată
- 2.** Mărțișoare cu noroc. Tehnica quilling
- 3.** Animale vesele. Jocul Tangram
Recapitulare
Evaluare
Povestea jocului Tangram

Descoperă

- **Forma** este un element de limbaj plastic. Ea poate fi:
 - *spontană*, adică se obține în întâmplător prin anumite tehnici precum: fuzionare, stropire, monotipie, dirijarea jetului de aer, scurgere dirijată, curgere liberă, sfoară colorată;
 - *elaborată*, adică se obține în mod intenționat, folosind linia, punctul și pata.
- **Nuanța** este un amestec între două culori vecine în cercul culorilor. Prin amestecul lor în cantități inegale se obțin mai multe nuanțe.
- **Amprentarea** se realizează cu ajutorul ștampilelor confecționate din fructe sau legume, gumă sau polistiren.
- **Monotipia** se realizează prin plierea și presarea hârtiei pe care s-au așezat înainte pete de culoare.
- **Fuzionarea** este amestecul a două sau mai multe culori de apă, fluidizate, aplicate pe o suprafață umezită de hârtie.
- **Suflarea** unei picături de culoare poate fi realizată prin suflarea liberă sau cu ajutorul unui pai (dirijarea jetului de aer).
- **Stropirea** forțată a culorilor se realizează cu ajutorul pensulei încărcate de culoare.

Forme spontane obținute prin suflare

Privește

Amprentare

Monotipie

Curgere liberă/dirijată

Fuzionare

Suflare

Stropire

- Ce tehnici plastice recunoști în imaginile de mai sus?
- Cu ce forme naturale poți asocia imaginile?
- Cum crezi că se obțin nuanțele?
- Care e diferența între o formă spontană și o formă elaborată?

Cuvinte-cheie:

- formă spontană
- formă elaborată
- nuanțe

Discută

Discută, împreună cu colegii de clasă, despre tehnicile de lucru preferate. Îți place mai mult să crezi experimentând, la întâmplare, cu ajutorul culorilor sau te simți mai bine când controlezi și dirijezi tot ce se întâmplă pe planșa ta? Care au fost cele mai interesante forme pe care le-ai obținut spontan?

Creează

Activitate independentă

- Utilizând tehnicile pe care le-ai învățat, creează o compoziție veselă intitulată *Flori și fluturi*.
- Te poți orienta după următoarele *etape de lucru*:
 1. realizează fondul prin fuzionare;
 2. stropește culorile cu pensula;
 3. amprentează câteva forme cu ajutorul ștampilelor din legume, fructe, gumă sau polistiren;
 4. pe bucăți de hârtie realizează fluturi prin monotipie;
 5. decupează formele obținute și lipește-le pe planșă.

1

2

3

4a

4b

5

- Expune lucrarea în clasă, alături de cele ale colegilor tăi.
- Discutați despre formele plastice obținute, tehnicile utilizate și emoțiile transmise la vederea lucrărilor.

Joc

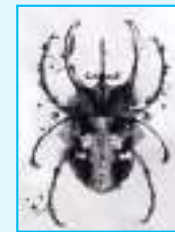

Activitate pe grupe

Împărțiți coli de desen în câte opt părți egale. Pe fiecare bucată aplicați tehnicile învățate astfel încât să aveți câte două bucăți cu fiecare tehnică, dar cu forme diferite.

Jucați-vă cu setul de jetoane obținut: le așezați cu fața în jos pe masă, amestecate, apoi trageți, pe rând, câte un jeton. Va câștiga copilul care va aduna cât mai multe perechi de jetoane realizate prin aceeași tehnică.

Exemplu: două jetoane cu monotipie, unul cu un cărăbuș, altul cu o libelulă.

Curiozități

Există și alte tehnici „simpatice” de obținere a formelor:

- tehnica pieptănului – se aplică pe dinții pieptănului culoarea și apoi se trag pe suprafața de hârtie, realizând dungi verticale, oblice, orizontale, valuri etc.;
- tehnica picturii cu folie alimentară – culoarea se aplică direct din tub pe coala de hârtie, apoi se așază folia alimentară și se întind culorile apăsând cu degetele peste folie.

Descoperă

- **Quilling** este arta rulării unor benzi de hârtie pentru a realiza modele decorative.
- **Materialele necesare** pentru această tehnică sunt:
 - benzile de hârtie colorată, de lungimi și lățimi diferite;
 - un instrument special de răsucire a benzilor de hârtie;
 - un șablon cu cercuri;
 - ace cu gămălie;
 - lipici.
- Benzile de hârtie se găsesc în comerț ca atare, dar se pot obține și prin tăiere cu foarfeca sau cu ajutorul unui aparat de tocat hârtia. Acestea se pot rula și cu degetele, în lipsa unui instrument special.
- Principalele forme în quilling sunt *cercul strâns, cercul lejer, picătura, ochiul, frunza, petala, inima, pătratul, triunghiul* etc.

Principalele forme în quilling

Privește

- Ce obiecte observi în imagini? Prin ce tehnică sunt realizate modelele?
- Ce materiale și instrumente crezi că s-au folosit la crearea lor?
- Ce model crezi că este cel mai greu de realizat dintre cele de mai sus?
- Cum îți se pare această tehnică? Ce forme ai vrea să realizezi?
- Ce ai putea decora cu formele obținute?

Cuvinte-cheie:

- quilling
- rularea hârtiei
- mărțișor

Album

Răsfoiește un album cu modele realizate prin tehnica quilling. Vezi și alte forme ce se pot obține prin rularea hârtiei.

Discută

Discutați în clasă despre tehnicile origami și quilling. Ce au în comun și ce le deosebește, din punct de vedere al materialelor folosite, al modului de realizare și al modelelor rezultate? Care este tehnica voastră preferată? De ce?

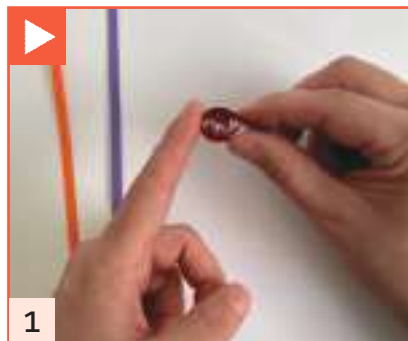
Creează

Activitate independentă

- Aplicând tehnica quilling, realizează măștișoare (flori, inimioare, fluturi etc.) pentru mama, bunica și alte persoane dragi.
- Poți alege unul dintre modelele prezentate sau poți crea tu un alt model.

- Pentru realizarea unui fluturaș, urmărește *etapele de lucru* de mai jos:
 1. rularea benzilor și lipirea lor pentru a obține elementele aripilor;
 2. realizarea accesoriilor (celelalte piese mai mici);
 3. lipirea pe suport de hârtie pentru obținerea formei;
 4. adăugarea șnurului de măștișor.

- Așezați măștișoarele pe bănci și faceți aprecieri asupra lor.

Portofoliu

Alege-ți două forme de bază din quilling dintre cele prezentate la pagina anterioară. Creează modele diverse schimbând direcția de așezare a formelor în model (pe verticală, pe orizontală, oblic). Observă cum se schimbă aspectul general din această cauză. Păstrează cele mai reușite și interesante trei modele pentru portofoliul tău.

Curiozități

- Quillingul este o tehnică foarte veche, pe care călugării o foloseau pentru a decora copertele vechi ale cărților și diverse obiecte. Aceștia recuperau resturile de hârtie aurită, folosită în procesul de realizare a cărților, le tăiau fâșii, iar apoi le rulară și le modelau.
- Mai târziu, tehnica quilling a devenit o distracție a tinereilor doamne din Anglia, care decorau astfel cești de ceai și piese de mobilier.

Descoperă

- **Tangram** este un joc format dintr-un pătrat mare, împărțit în șapte figuri geometrice: două triunghiuri mici, un triunghi mediu, două triunghiuri mari, un paralelogram și un pătrat.
- Este un joc foarte vechi de puzzle, de origine chineză, numit și „Pătratul magic” sau „Jocul celor șapte figuri”.
- Scopul jocului este de a forma o figură: *un animal, o plantă, o siluetă umană sau un obiect.*
- **Reguli de joc:**
 - se folosesc toate cele șapte figuri;
 - figurile se alătură, dar nu se suprapun.

Privește

- Ce reprezintă imaginile de mai sus?
- Care sunt cele șapte figuri geometrice care alcătuiesc jocul Tangram?
- Îți amintești regulile jocului?
- Ce imagine construită din piesele Tangram îți place cel mai mult?

Cuvinte-cheie:

- Tangram
- puzzle

Documentar

Caută pe YouTube filmulețe despre jocul Tangram. Vei găsi foarte multe materiale din care poți învăța cum să realizezi sute de forme diferite din piesele acestui joc.

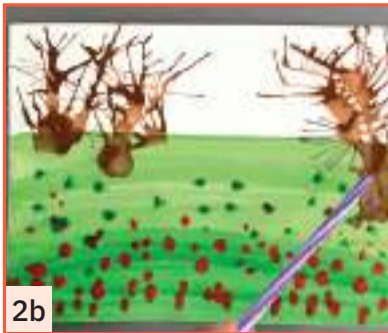
Discută

Citește *Povestea jocului Tangram* de la pagina 58 și discută pe baza ei cu colegii tăi. Ție ți s-a întâmplat să crezi ceva interesant din întâmplare? Ce anume?

Creează

Activitate independentă

- Realizează o compoziție intitulată *Animale vesele*, alegându-ți felul animalelor dintre figurile jocului Tangram și construind pentru ele un mediu potrivit de viață.
- Inspiră-te din următoarele *etape de lucru*:
 1. realizarea fondului prin fuzionare;
 2. pictarea formelor (copaci, plante) prin tehnica suflarea unei picături de culoare sau prin altă tehnică;
 3. realizarea figurinelor colorate (diferite animale) din piesele Tangram;
 4. lipirea figurinelor pe planșă.

- Privește lucrarea ta și pe cele ale colegilor. Ce simți la vederea lor?
- Ce etapă din realizarea planșei ți-a plăcut mai mult?
- Cât de bine ți-au ieșit animalele din piesele Tangram?
- Ce alte animale s-ar fi potrivit cu mediul de viață ales de tine?

Joc

Activitate în perechi

Realizați câte cinci figurine din piesele de Tangram. Faceți schimb de figurine cu colegul de bancă și încercați să ghiciți ce imagini sunt reprezentate. Se notează cu câte un punct fiecare răspuns corect. Câștigă cel care acumulează mai multe puncte.

Portofoliu

Jocul clasic de Tangram este din piese de lemn. Gândește-te și la alte materiale din care s-ar putea realiza piesele. Confecționează-ți un joc Tangram din materiale reciclate de tine (cartoane de la cutii sau alte ambalaje, hârtie rămasă după despachetarea cadourilor, polistiren extrudat etc.). Realizează apoi, din aceste piese, litera cu care începe prenumele tău.

Verifică-ți cunoștințele

Activitate pe grupe – „Floare de lotus“

Împărțiți-vă în opt grupe, de la 1 la 8.

Fiecare grupă își alege o tehnică, de pe petalele florii, prin care se pot obține forme, apoi prezintă exemple, informații și curiozități despre tehnica respectivă.

Amprentare

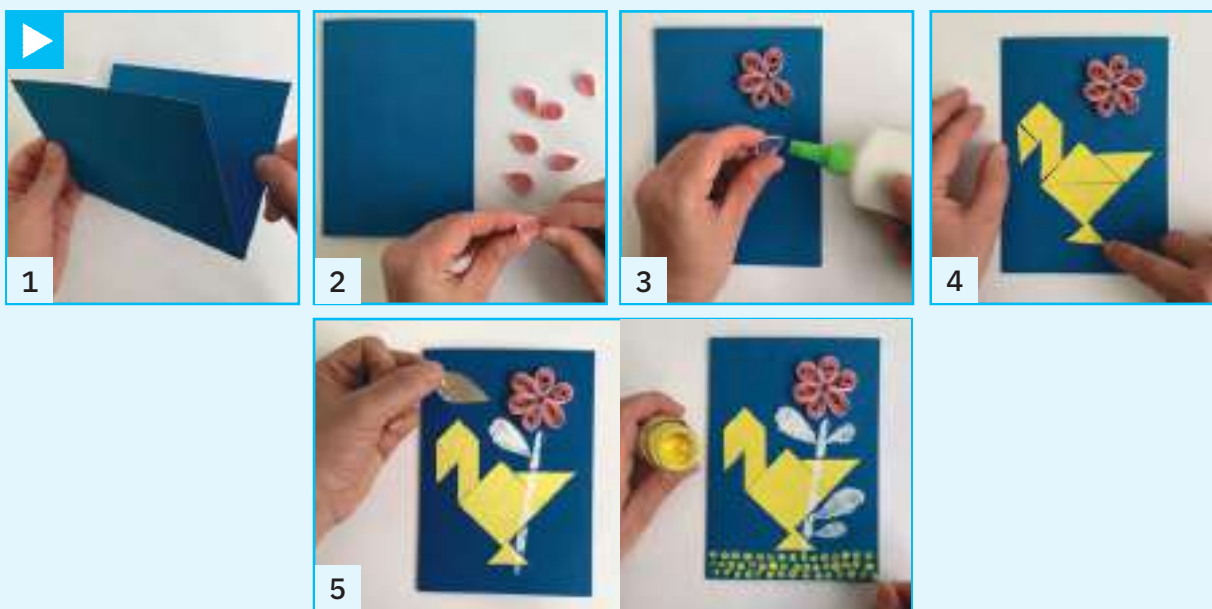
Monotipie

Quilling

Aplică ce ai învățat

- Realizează o *felicitare de 8 Martie*, compusă dintr-o floare obținută prin tehnica quilling și o pasăre din figurile geometrice ale jocului Tangram, folosind și tehnica de obținere a formelor spontane.
- Te poți inspira din modelul următor, respectând *etapele de lucru*:
 1. confecționarea suportului de felicitare dintr-o hârtie cartonată;
 2. realizarea florii prin quilling;
 3. lipirea elementelor florii pe felicitare;
 4. realizarea unei păsări din piesele de Tangram și lipirea ei;
 5. pictarea unor elemente decorative printr-o tehnică de obținere a formelor spontane (de exemplu, amprentarea).

* Aadaugă lucrarea în **portofoliul personal**.

Autoevaluare

Alege varianta care ți se potrivește:

- *Am învățat/nu am învățat* multe tehnici de obținere a formelor.
- *Au fost interesante/nu au fost interesante* tehnicile quilling și Tangram.
- În timpul liber, mă voi juca *deseori/uneori* aplicând tehnicile învățate în această unitate.

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să realizez cel puțin un model prin tehnica quilling.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez cel puțin un model din jocul Tangram.	DA	NU ÎNCĂ

Povestea jocului Tangram

Jocul Tangram mai este cunoscut sub numele „pătratul magic“ și „placheta celor șapte șiretlicuri“.

Se zice că în urmă cu mulți ani, în timpuri imemorabile, trăia în China un anume Tan, al cărui singur bun de preț era o bucată frumoasă de ceramică. Vrând să o arate împăratului, Tan a pornit la drum, dar, din nefericire, s-a împiedicat, iar bucată de ceramică s-a spart în șapte forme geometrice: două triunghiuri mai mari, unul de mărime medie, două triunghiuri mai mici, un pătrat și un paralelogram.

Încercând din răsuputeri să le reassembleze în forma inițială, Tan era urmărit de ghinion, de vreme ce-i ieșea ba un câine, ba o pasăre, ba o femeie care dansa.

Uimit peste măsură de descoperirea sa, Tan a ajuns, în cele din urmă, să i-o prezinte împăratului sub formă de joc, și așa s-a născut, de fapt, puzzle-ul numit Tangram.

Jocul Tangram stimulează imaginația, creativitatea, gândirea logică, răbdarea și vederea în spațiu. Poate fi folosit și ca antrenament pentru orele de matematică, atunci când se studiază elemente de geometrie.

Jucătorului de Tangram i se dă un contur pe care trebuie să îl reconstruiască din piese, fără însă a vedea locurile unde se îmbină acestea. Datorită acestui fapt se activează anumite părți ale creierului asociate cu gândirea creativă și rezolvarea de probleme prin încercare și eroare.

6

Unitatea

Tradiții și obiceiuri

1. Semnul de carte. Cusături. Împletituri
2. Ouă de Paște. Modelaj din plastilină
3. Vasul meu de lut. Modelaj din lut

Recapitulare

Evaluare

Constantin Brâncuși – „Poet al formelor cioplite“

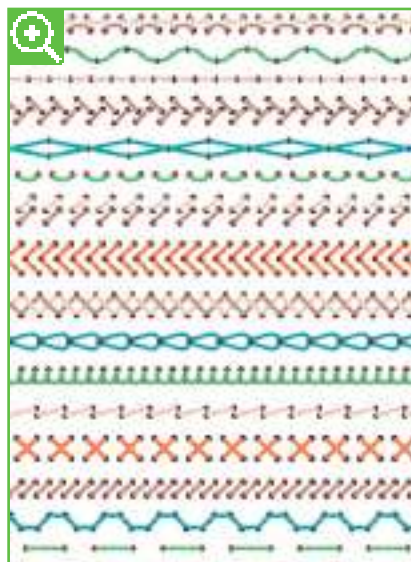
Descoperă

- **Cusătura** poate însemna locul unde sunt unite prin cusut două bucăți de material (de obicei, pânză), dar și felul în care este cusut ceva (ornamentul brodat pe o pânză).
- Cusătura se realizează cu acul și ața, prin linii, puncte sau cruciulițe care se repetă, obținându-se un **model decorativ**.
- Costumul popular tradițional, în special ia, prezintă cusături ornamentale. Liniile, punctele, figurile geometrice, modelele sunt inspirate din natură.
- **Împletitura simplă** presupune o împărțire în trei a materialului (șuvițe de păr, fire textile etc.) și aducerea grupului exterior (din dreapta sau stânga) pe deasupra celui din mijloc, în mod repetat.
- **Festonarea** este o cusătură care se face la marginea materialului pentru a nu se destrăma.

Modele cusute tradiționale românești

Privește

- Ce fel de împletituri observi în imagini? Care ți se pare mai frumoasă?
- Cum se realizează o împletitură simplă?
- Ce tip de cusături recunoști în seturile de mai sus? Pe care le-ai mai folosit în trecut? Pe care ți-ar plăcea să le înveți?
- Care dintre tehnici îți place mai mult?

Cuvinte-cheie:

- cusătură
- împletitură
- festonare

Discută

Discută împreună cu colegii despre cusut și împletit. Aveți membri în familie care se ocupă cu așa ceva? V-ar plăcea să practicați astfel de meșteșuguri? Ce fel de obiecte se pot decora cu broderii?

Documentar

Caută pe YouTube filmulețe și povești despre ie. Observă motivele decorative cusute pe ii, în funcție de zonele țării.

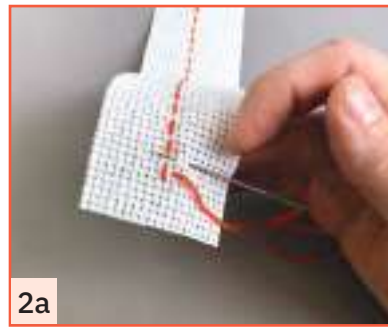
Creează

Activitate independentă

Subiecte și tehnici propuse:

a. „Semn de carte cusut“

- Realizează un semn de carte, pe o bucată de etamină, cu ajutorul cusăturilor. Poți alege una, două sau trei tipuri de cusături, după cum dorești.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pregătirea materialelor și începerea cusăturii în linie dreaptă;
 2. realizarea cusăturilor în linie oblică;
 3. realizarea unor mici cruciulițe;
 4. festonarea marginilor etaminei.

b. „Brățară împletită“

- Realizează o brățară prin împletire în trei sau patru. Leagă firele la unul dintre capete, apoi împletește-le, măsoară brățara în jurul încheieturii mâinii și, în final, înnoadă capetele rămase.
- Expuneți lucrările în fața clasei și analizați-le, urmărind respectarea tehnicilor, aspectul și originalitatea lor.

Joc

Împărțiți-vă în echipe de câte 4 sau 5 elevi. Pregătiți fire textile lungi de 50 de cm. Fiecare elev din echipă participă la împletirea firelor pentru a obține un lăntișor decorativ. Câștigă echipa care termină prima de împletit un lăntișor corect realizat.

Cu lăntișoarele împletite puteți decora panourile din clasă.

Curiozități

- Mari artiști români, precum Nicolae Tonitza, Camil Ressu, I. Theodorescu-Sion, s-au inspirat din portul popular în realizarea operelor artistice.
- În urmă cu mulți ani, o mare cântăreață, Maria Tănase, a purtat ia românească și a făcut-o cunoscută în întreaga lume.
- Ziua de **24 iunie** este Ziua Universală a Iei. Această zi este serbată în peste 50 de țări.

Descoperă

- **Modelajul** reprezintă o tehnică de modelare, modificare și prelucrare a plastilinei sau a altui material modelabil (lut, ceară etc.).
- Procedeele prin care modelăm sunt *apăsarea, strângerea, deformarea, rularea în palme sau pe planșetă*.
Înainte de a fi modelată, plastilina trebuie frământată, devenind astfel mai moale și mai ușor de mănuit.
- Prin modelare se pot realiza:
 - linii din plastilină;
 - forme plane, ce acoperă un contur;
 - forme spațiale, reprezentând diverse obiecte.
- Modelarea plastilinei se face pe un suport (planșetă, carton etc.) pentru a proteja masa de lucru.
- Se poate realiza un *model decorativ* pe o formă din plastilină, zgâriind cu o scobitoare sau cu un alt instrument cu vârf subțire.

Ou din plastilină
cu modele decorative

Animație

Știi că se pot face animații cu figurine realizate din plastilină sau lut pentru modelaj? Caută, pe YouTube, animația „Mielul Shaun” și urmărește felul în care figurinele își schimbă forma pentru a da viață personajelor.

Privește

- În ce imagini observi forme plane realizate din plastilină? Dar forme tridimensionale?
- Ce obiecte din natură ai modelat din plastilină până acum?
- Ce materiale/instrumente putem folosi pentru a decora obiectele modelate?
- Cum îți se pare activitatea de modelare a plastilinei, pe care ai desfășurat-o încă de la grădiniță?

Cuvinte-cheie:

- modelaj
- plastilină
- decorare

Discută

Ce alte materiale se pot folosi pentru modelaj? Discută, împreună cu colegii, despre materialele preferate. Ai vizitat vreodată un muzeu cu figuri din ceară? Cât de realist sunt realizate acestea?

Creează

Activitate independentă

- Cu ajutorul plastilinei, aplicând tehnica modelajului, realizează un coșuleț cu ouă de Paște.
- Folosind o scobitoare, aplică modele decorative pe ouă. Poți adăuga pietricele sau mărgelile pentru a personaliza lucrarea.
- *Etapele de lucru* pot fi următoarele:
 1. frământarea plastilinei;
 2. întinderea și modelarea plastilinei pentru realizarea coșulețului;
 3. obținerea formelor (ouă);
 4. zgârierea ouălor cu o scobitoare (obținerea modelelor decorative) și așezarea lor în coșuleț.

- Prezintă lucrarea în fața colegilor. Enumeră etapele de lucru și modul de realizare.

Joc

Joacă-te împreună cu colegii tăi și modelează inimioare și alte figurine dintr-un aluat cu următoarea compoziție: o parte sare, o parte apă și două părți făină. Dacă dorești să agăți figurinele, nu uita să le găurești cu o scobitoare. După ce s-au uscat, pictează-le și decorează-le.

Curiozități

- Plastilina a fost inventată de William Harbutt, un profesor de artă din Anglia, în 1897. Acesta a dorit să obțină, pentru studenții săi, o compoziție care să nu se usuce la aer.
- Plastilina originală a fost de culoare gri. S-au produs apoi patru culori pentru vânzare către public.
- De la apariția ei, copiii au îndrăgit-o și s-au jucat cu ea.

Descoperă

- **Lutul** este un material care se găsește sub formă de bulgări sau praf. Prin amestec cu apă, se poate frământa.
- Formele care se obțin prin modelarea lutului sunt bila, oul, clătita, tubul, panglica. Din aceste forme se realizează apoi diferite obiecte: căni, farfurii, vase, decorațiuni.
- **Olăritul** este o activitate tradițională pe care noi, românii, o moștenim din cele mai vechi timpuri. Pentru a deveni rezistente, obiectele din lut sunt arse în cuptoare la temperaturi mari.
- Vasele din lut se obțin cu ajutorul instrumentului numit **roata olăruului**.
- **Sculptura** este o artă a formelor spațiale, cu *volum* și trei dimensiuni: *lungime*, *lățime* și *înălțime*.
- O sculptură poate fi modelată în lut, turnată în metal sau cioplită în piatră sau lemn.

Poarta sărutului, sculptură în piatră de Constantin Brâncuși, 1938

Vizită la muzeu

Organizați o vizită la Muzeul Național de Istorie a României și observați cu atenție copia Columnei lui Traian, celebrul monument antic.

Privește

- Ce material observi în prima imagine?
- Știi cum se numește instrumentul de bază în arta olăritului?
- Ce fel de obiecte se pot modela din lut? Ai și tu astfel de obiecte la tine acasă?
- Compară obiectele din ultimele două imagini. Ce poți spune despre colorit și forme?

Cuvinte-cheie:

- lut
- olărit
- sculptură

Discută

Ce rol au obiectele create din lut? Crezi că rolul lor s-a schimbat de-a lungul timpului? Oare oamenii din trecut creau vase pentru a-și decora casele sau le creau pentru a le folosi în viața de zi cu zi? Discută, împreună cu colegii, despre toate acestea.

Creează

Activitate independentă

- Modelează o bucată de lut pentru a obține un vas. Decorează apoi vasul cu ajutorul unei scobitori și pictând cu acuarele. Personalizează-ți lucrarea folosind și alte materiale (de exemplu, mărgeluțe).
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pregătirea lutului amestecat cu apă și frământarea lui;
 2. obținerea formei vasului prin modelarea cu mâinile;
 3. scrijelirea lutului cu scobitoarea și obținerea unor motive decorative;
 4. pictarea altor motive decorative și aplicarea mărgelilor.

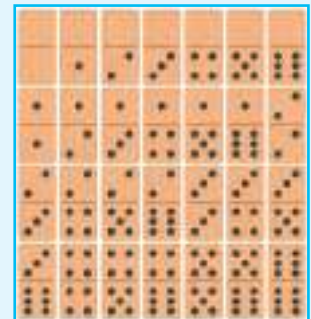

- Organizați o expoziție cu toate lucrările în fața clasei.
- Discutați despre modul de realizare a vasului, despre tehnica modelajului și semnificațiile motivelor decorative.
- Gândiți-vă la utilitatea produsului obținut (o vază, un suport de creioane etc.).

Joc

Activitate în perechi

Creează-ți propriul joc de domino, împreună cu un coleg. Modelați 28 de bucăți de lut în plăcuțe dreptunghiulare. Pe fiecare piesă, cu ajutorul unei pensule, cu capătul opus, realizați mici adâncituri pe care le veți picta apoi cu acuarele.

Joc de domino

Curiozități

- Cu mulți ani în urmă, lutul bătut era folosit pentru construcția caselor și a cuptoarelor.
- În România, una dintre cele mai vechi case din lut, care se mai păstrează până azi, a fost construită în 1730 în localitatea Baia Sprie.

Cuptor de lut

Proiect

Ce vom realiza?

- Sub denumirea *Sunt român*, creează o compoziție alcătuită din simboluri tradiționale românești: șervet, cană și farfurie.

De ce vom realiza?

- Vom crea obiecte specifice românești pentru decorarea clasei.

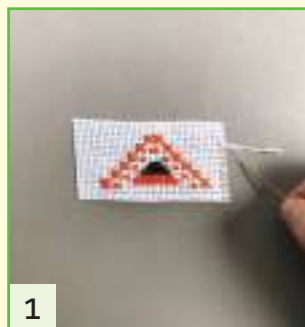
Materiale necesare:

- etamină;
- ață;
- ac;
- suport;
- plastilină;
- scobitoare.

Cum vom realiza?

• Etape de lucru:

1. realizarea șervetului prin coaserea unor motive decorative pe o bucată de etamină și franjurarea marginilor;
2. modelarea farfuriei și a căni;
3. scrijelirea obiectelor din plastilină cu o scobitoare;
4. finalizarea compoziției.

Prezentarea proiectului

Prezintă colegilor proiectul, descriind tehnicile folosite.

Cum ne autoevaluăm?

Criterii de apreciere

Am realizat compoziția completă.	DA	NU
Am respectat cerința.	DA	NU
Am lucrat îngrijit.	DA	NU
M-am simțit bine lucrând.	DA	NU
Am prezentat expresiv proiectul.	DA	NU

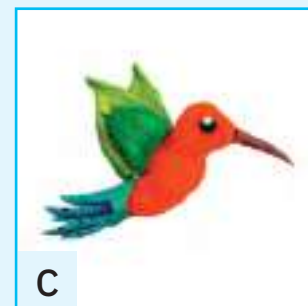
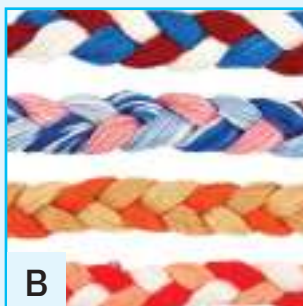
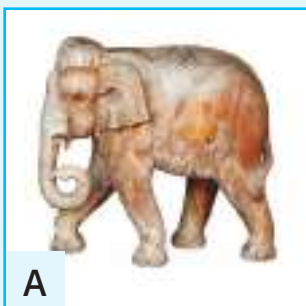

Interior de casă țărănească

Test de evaluare

1. Alege **A** (Adevărat) sau **F** (Fals), în funcție de valoarea de adevăr a propozițiilor următoare:
- a. Cusătura poate fi un ornament brodat pe o pânză. A / F
 - b. Modelul decorativ se realizează doar la cusături. A / F
 - c. Modelajul presupune procedee de apăsare, strângere, deformare, rulare. A / F
 - d. Olăritul este o activitate nou apărută. A / F
 - e. Sculptura este o artă a formelor spațiale. A / F
 - f. Nu se amestecă lutul cu apă pentru a se frământa. A / F

2. Identifică tehnica ilustrată în fiecare imagine.

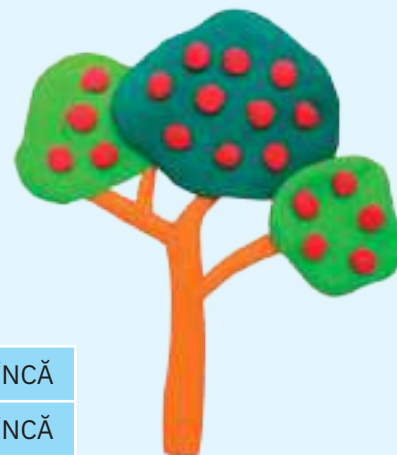
- A. - ...;
- B. - ...;
- C. - ...

3. Asociază obiectul cu tehnica potrivită.
- a. ie; I. sculptură;
 - b. vază; II. cusătură;
 - c. statuie. III. olărit.

Fișă de observare

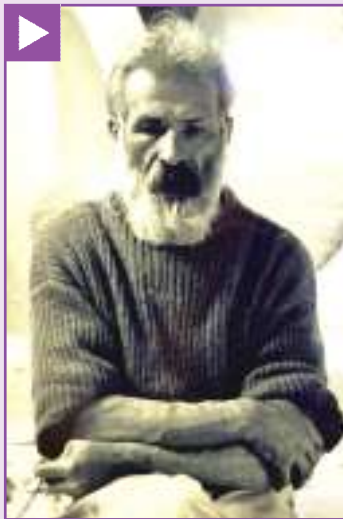
- Sunt motivat/motivată să creez și alte obiecte.
 - puțin; moderat; mult.
- Temele propuse mi s-au părut:
 - neinteresante; potrivite; atractive.
- Am lucrat cu plăcere compozițiile propuse.
 - rar; frecvent; întotdeauna.

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să realizez un model de cusătură.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să aplic modele decorative pe obiecte din plastilină.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să modelez un vas din lut.	DA	NU ÎNCĂ

Constantin Brâncuși – „Poet al formelor cioplite“

„Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe.“

„Lumea poate fi salvată prin artă. Artistul face, în fond, jucării pentru oamenii mari.“

Constantin Brâncuși

Constantin Brâncuși (1876 – 1957) s-a născut în satul Hobița, județul Gorj.

- A fost unul dintre cei mai mari sculptori ai lumii și un mare gânditor.
- În timp ce lucra ca ucenic, își face cunoscută îndemânarea prin construirea unei viori.
- Brâncuși a plecat la Paris pe jos, la vârsta de 27 de ani, pentru a studia acolo. A ajuns după un an și s-a înscris la Școala de Arte Frumoase, de unde a fost exmatriculat după doi ani, vârsta de 30 de ani fiind limita maximă admisă.
- În Franța s-a împrietenit cu foarte mulți artiști importanți ai vremii. Un mare sculptor celebru, Auguste Rodin, s-a oferit să-l angajeze în atelierul său, dar Brâncuși a refuzat motivând că „la umbra copacilor falnici nu crește nimic“.
- Într-un parc din orașul Târgu-Jiu există patru sculpturi din lemn, piatră și metal, pe care Brâncuși le-a creat în cinstea eroilor din Primul Război Mondial.

Casa memorială Constantin Brâncuși, Hobița

Domnișoara Pogany

Interior din atelierul lui Brâncuși,
Paris

Coloana fără sfârșit

Unitatea

Pământul - planeta albastră

1. Cosmosul. Tonuri și nonculori. Griuri
2. Viața pe Pământ. Realizarea unei fotografii

Recapitulare

Evaluare

Muzeul Național de Artă al României

Descoperă

- **Nonculorile** sunt albul și negrul. Din amestecul lor se obțin griuri valorice.
- **Griurile** pot fi necolorate sau colorate. Griurile necolorate, de la cel mai deschis la cel mai închis, formează degradeuri de alb și negru.
- **Tonurile** unei culori se obțin prin amestecul cu alb și negru. Se obțin *tonuri mai deschise* prin amestecul cu alb și *tonuri mai închise* prin amestecul cu negru. Tonurile dau impresia de volum, de greutate, de distanță.
- Se poate crea efectul de *transparență* sau *opacitate*: amestecând cu alb, se luminează culoarea, iar amestecând cu negru, se întunecă.

Compoziție în griuri valorice

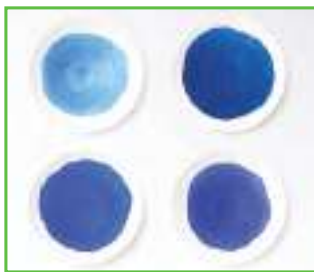
Album

Caută la bibliotecă un album de pictură al pictorului Theodor Aman. Privește imaginile cu operele sale și descoperă tonuri ale culorilor.

Theodor Aman,
Autoportret, detaliu, 1851

Privește

- Ce culori s-au folosit la pictarea lupului din prima imagine?
- Ce observi diferit din punct de vedere al culorilor în primele două picturi?
- Care lup îți place mai mult?
- Ce poți spune despre culorile din cerculețe?
- Ce culoare domină în peisajul muntos? Ce sugerează culorile închise? Dar cele deschise?

Cuvinte-cheie:

- nonculori
- tonuri
- griuri

Discută

Imaginează-ți cum ar arăta o lume doar în alb, negru și tonuri de gri. Cum ar fi oamenii dacă toate florile ar fi gri? Ar mai simți bucurie și emoție la vederea lor? Discută cu colegii tăi despre importanța culorilor în viața noastră și felul în care ele ne influențează stările interioare.

Creează

Activitate independentă

- Compune un ansamblu care să reprezinte *Cosmosul*, folosind nonculori și tonuri diferite ale culorilor.
- **Materiale necesare:** sfere din polistiren sau globuri, o bucată dreptunghiulară de polistiren, scobitori, o sârmuliță pentru inelul lui Saturn și culori acrilice.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. pictarea bazei din polistiren în tonuri închise de albastru;
 2. pictarea Soarelui și a planetelor în culori semnificative;
 3. îndoirea unei sârmulițe și înfigerea ei în jurul sferei care va fi planeta Saturn;
 4. înfigerea unor scobitori în sferile de polistiren;
 5. finalizarea lucrării prin înfigerea tuturor sferelor în baza de polistiren, în ordinea planetelor din sistemul solar.

- Realizați o expoziție în clasă cu machetele voastre. Faceți aprecieri asupra lor, urmărind respectarea temei plastice.

Portofoliu

Imaginează-ți că ești astronaut și călătorești pe o planetă nou descoperită. Cum arată această planetă? Ce forme de viață ai găsit acolo? Creează o pictură în care să folosești tonuri ale culorilor potrivite pentru a reda planeta descoperită de tine.

Curiozități

- Albul simbolizează lumina, puritatea, gingășia, pacea și nevinovăția.
- Negrul semnifică întunericul, misterul, solemnitatea.
- Cercetătorii au găsit asemănări între culori și instrumente sau elemente muzicale:
 - *albul* amintește de sunetul clopoțelului, triangelului;
 - *negrul* este asociat instrumentelor de percuție;
 - *tonurile* seamănă cu scara notelor muzicale.

Descoperă

- **Fotografia** este o imagine exactă obținută cu ajutorul unui aparat de fotografiat, redată pe hârtie fotografică. Subiectul fotografiei poate fi o ființă, un obiect, un peisaj sau un eveniment. Există și fotografii digitale, ce pot fi transferate pe calculator, dar și fotografii instant (Polaroid).
- Fotografia este o artă și un mijloc de comunicare între oameni. Este utilizată în multe domenii ale științei, în film, publicitate, dar și în scopuri recreative.
- Lumina, forma și culoarea sunt elemente plastice importante pentru realizarea unei fotografii reușite.
- În zilele noastre, oricine are un telefon mobil dotat cu o cameră de fotografiat poate experimenta diverse efecte sau filtre care se aplică imaginilor realizate.

Documentar

Caută pe YouTube, pe vlogul educativ pentru copii Planeta veselă, filmul „Fotografia și aparatele foto”. Vei vedea cum se făceau fotografiile înainte și cum au evoluat aparatele de fotografiat.

Privește

- Ce observi în imagini?
- Cum îți se pare fotografia cu arbori? Din ce unghi este realizată? De ce crezi că fotograful a ales acest unghi?
- Ce simți la vederea celei de-a doua fotografii?
- Ce detalii observi în fotografia cu fluturile? Un desen obișnuit ar putea fi la fel de fidel realității?
- Care fotografie îți place mai mult? Încearcă să o descrii folosind cât mai multe cuvinte.

Cuvinte-cheie:

- fotografie instant
- fotografie digitală

Discută

Discută, împreună cu colegii tăi, despre cum se poate realiza o fotografie bună. Faceți referire la direcția din care vine lumina, la elementele care ar trebui/nu ar trebui să apară în cadru alături de subiect, la unghiul din care priviți subiectul de fotografiat. Cum trebuie ținut aparatul astfel încât pozele să iasă clare?

Creează

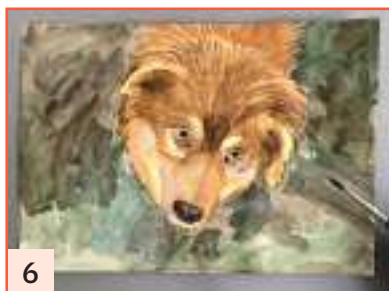
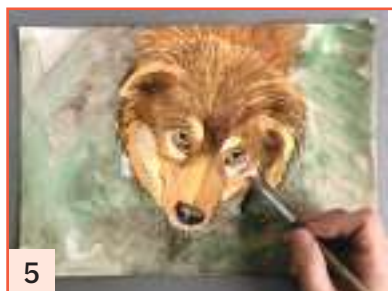
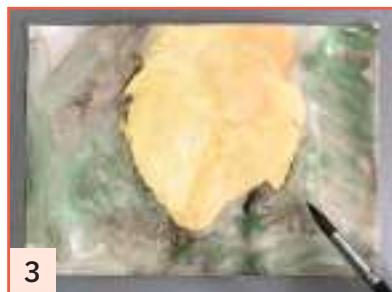
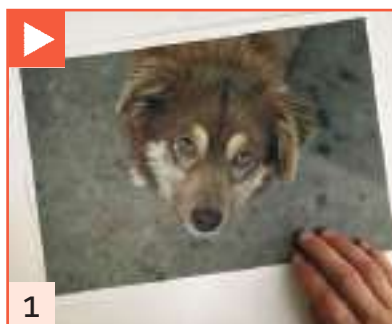
Activitate independentă

- Realizează o fotografie, folosind un aparat de fotografiat sau chiar un telefon mobil. Pictează apoi o planșă utilizând ca model fotografia pe care ai făcut-o.

Subiecte și tehnici propuse:

a. „Animalul meu de companie“

Fotografiează animalul tău de companie, dacă ai unul, sau un alt animal (de la Grădina Zoologică/al unui prieten etc.). Încearcă să găsești cel mai bun unghi din care să-l surprinzi. Lumina naturală ajută la crearea unor fotografii frumoase, dar poți face fotografii bune și în interior. Pictează apoi după fotografia realizată și compară imaginile.

b. „Peisaj de vis“

Realizează fotografia unui peisaj drag ție. Alege un moment al zilei care să-l pună bine în valoare (la răsărit, în mijlocul zilei, la apus). Pictează apoi peisajul, folosind tonurile culorilor potrivite.

Portofoliu

Imaginează-ți că lucrezi la o revistă care publică articole despre natură. Realizează mai multe fotografii (minim trei) care s-ar potrivi în paginile unei astfel de reviste. Scrie pe fiecare, pe spate, data în care le-ai făcut și un titlu potrivit.

Curiozități

- Cuvântul **fotografie** provine din două cuvinte grecești care înseamnă „scriere cu lumină“.
- Prima imagine fotografică a fost creată în anul 1827.
- În anul 1861 a fost creată prima fotografie color.

Verifică-ți cunoștințele

Activitate pe grupe – „Pălăriile gânditoare“
„O fotografie spune mai mult decât o mie de cuvinte.“

- Împărțiți-vă în șase grupe.
- Fiecare grupă își alege câte o pălărie și va interpreta rolul corespunzător culorii pălăriei alese, analizând fotografia de mai sus.

Exprimă sentimentele și emoțiile provocate la vederea fotografiei.

Transmite grija, avertismentul, pesimismul situației.

Găsește aspectele pozitive din fotografie.

Oferă o analiză obiectivă, clară a informațiilor.

Aduce idei noi, creative.

Are rolul de a organiza și controla situația.

Proiect

Ce vom realiza?

- Realizează o compoziție intitulată *România, țara mea*, folosind pictura și tehnica colajului prin fotografii.

De ce vom realiza?

- Vom crea un tablou pentru a decora clasa.

Materiale necesare:

- acuarele; – pensule;
- fotografii; – lipici.

Cum vom realiza?

- *Etape de lucru:*
 1. trasarea conturului țării folosind un șablon;
 2. pictarea interiorului conturului cu tonuri de maro (munți), galben (dealuri), verde (câmpii) și albastru (ape);
 3. lipirea fotografiilor cu peisaje din țară, realizate de tine în diverse călătorii.

Prezentarea proiectului

- Prezintă colegilor proiectul, descriind tehnicile folosite.

Fișă de observare

Am respectat tehnicile propuse.	DA	NU
Am lucrat îngrijit.	DA	NU
M-am simțit bine pe parcursul realizării proiectului.	DA	NU
Am prezentat expresiv proiectul.	DA	NU

La final, o scurtă listă de control ✓

Am învățat despre tonuri și nonculori.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez o fotografie reușită.	DA	NU ÎNCĂ

Muzeul Național de Artă al României

Muzeul Național de Artă al României a fost înființat în anul 1948 și este cel mai important muzeu de artă din țară.

- Muzeul este găzduit în Palatul Regal din București, are trei galerii de artă și o istorie regală. Galeria de Artă Europeană, Galeria de Artă Veche Românească și Galeria de Artă Românească Modernă însumează opere expuse într-o manieră atractivă și modernă (peste 70 000 de exponate).
- Este păstrătorul celui mai reprezentativ patrimoniu de artă din țara noastră și locul unde poți cunoaște cultura vizuală românească.
- Muzeul Național de Artă al României reunește și alte trei muzee din București: Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul K.H. Zambaccian și Muzeul Theodor Pallady.

Organizați și voi o vizită la muzeu și bucurați-vă de ceea ce veți descoperi!

Muzeul Colecțiilor de Artă

Muzeul Theodor Pallady

Interior din Muzeul K.H. Zambaccian

8

Unitatea

Din lumea poveștilor

1. Cei trei purceluși. Macheta unei case
2. Personaje și obiecte din povești. Jucării din materiale reciclabile
3. Micul croitor. Croire și coasere. Articole de vestimentație. Accesorii

Recapitulare

Evaluare

Micul ecologist – Investigație

Descoperă

- **Macheta** este un model la scară redusă care respectă exact proporția dimensiunilor și aspectul exterior al unui obiect. Machetele pot reproduce clădiri, orașe, sate, monumente, opere de artă, diverse obiecte.
- **Arhitectura** este arta de a proiecta clădiri.
- Arhitectul este persoana care proiectează o clădire. El stabilește funcționalitatea și poziția clădirii în spațiu, armonia elementelor componente, stilul.
- Înainte de a construi, arhitecții realizează un proiect ce cuprinde *un plan (desen)* și *o machetă*. Desenul clădirii este o *formă plană*, iar macheta este o *formă spațială*.

Planul și macheta unei case

Privește

Documentar

Caută pe YouTube filmul „Jurnal de secol – Ion Mincu“ și vei afla lucruri interesante despre celebrul arhitect, al cărui nume îl poartă azi Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu“.

Ion Mincu (1852 – 1912)

- Ce observi în imagini?
- Ce au construit copiii?
- Ce se poate reprezenta printr-o machetă?
- Cunoști pașii construirii unei clădiri?
- Ce fel de formă este macheta? Dar planul (desenul) unei clădiri?

Cuvinte-cheie:

- machetă
- plan
- arhitectură

Discută

Din ce materiale crezi că se poate face o machetă? De ce este bine să realizăm o machetă înainte de a construi ceva? Imaginează-ți că ești un arhitect și trebuie să construiești un castel într-un ținut foarte primejdios. Ce construcții auxiliare ai face pentru a păzi castelul? Discută, împreună cu colegii tăi, despre cum ar trebui să arate macheta.

Creează

Activitate pe grupe

- Realizați macheta unei case, precum cea a purcelușului Naf-Naf din povestea „Cei trei purceluși“.
- **Materiale necesare:** o cutie mare de carton, foarfecă, lipici, scotch, creion, riglă, carioci.
- Urmăriți *etapele de lucru* prezentate:
 1. tăierea dintr-o cutie de carton a două pătrate mari;
 2. îndoirea într-o parte a cartoanelor și desenarea cu creionul a modelului pe care îl vom decupa;
 3. lipirea celor două bucăți de carton decupate pentru a forma corpul casei;
 4. pregătirea acoperișului casei dintr-un dreptunghi de carton îndoit la mijloc;
 5. lipirea acoperișului și realizarea unei uși prin tăierea cartonului;
 6. lipirea unor accesorii (horn, ferestre) și decorarea casei cu carioca.

- Realizați *Turul galeriei* și observați lucrările colegilor, făcând aprecieri asupra lor.

Joc

Creează o casă cu etaj, fără perețele din față, astfel încât să se vadă interiorul. Delimitează camerele și adaugă omuleți și piese de mobilier din piese Lego.

Împreună cu colegii, imaginați-vă diferite jocuri de rol pentru personajele din casuță.

Curiozități

- Jocul de construcție Lego este foarte îndrăgit de copii. Cuvântul **Lego** provine din limba daneză și înseamnă „joacă bună“.
- Cea mai înaltă clădire din lume, Burj Khalifa, se află în Dubai (Emiratele Arabe Unite) și are o înălțime de 828 metri.
- În Praga se află o clădire cu o arhitectură neobișnuită, ce seamănă cu două siluete care dansează. A fost proiectată de arhitecții Vlado Milunić și Frank Gehry.

Casa care dansează, Praga

Descoperă

- **Jucăriile** sunt obiecte create, în general, pentru a oferi copiilor, la scară mică, modele ale lumii adulților.
- Există jucării pentru fiecare etapă de dezvoltare a copilului.
- Sunt create din *lemn, materiale plastice, textile, metale*. Jucăriile pot fi confecționate și din materiale simple pe care le avem în casă (din materiale reciclabile). Crearea unei jucării aduce copilului multă bucurie și satisfacție.
- Materialele reciclabile care se pot folosi sunt *capacele de plastic, sticlele PET, rolele de carton, cutiile de conserve* etc.
- Pentru copil, jucăria preferată este aceea care exprimă cel mai bine visurile și dorințele sale.

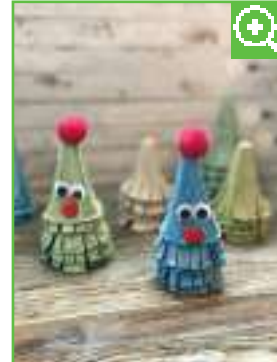

Bărcuță din materiale reciclabile

Vizită la muzeu

Dacă ai ocazia, vizitează Muzeul Jucăriilor din București. Până atunci, caută pe internet și vizionează materialul de prezentare a muzeului.

Privește

- Din ce sunt realizate jucăriile de mai sus?
- Ce tehnici crezi că s-au folosit la crearea lor?
- Ce alte materiale reciclabile se pot folosi pentru a crea o jucărie?
- Ce jucărie ai creat sau ai vrea să crezi din materiale reciclabile?
- Care este jucăria ta preferată? De ce?

Cuvinte-cheie:

- materiale reciclabile
- jucării

Discută

Dacă ai fi un copil din anul 2300, cum crezi că ar arăta jucăriile tale? Fă schimb de idei cu colegii tăi și spune ce materiale reciclabile crezi că ai putea folosi pentru a-ți crea propriile jucării.

Creează

Activitate pe grupe

- Confeccionați jucării din materiale reciclabile care să simbolizeze personaje cunoscute din povești.
Pentru a-l crea pe Prințul Broscoi, vă puteți inspira din modelul de mai jos.
- **Materiale necesare:** o rolă de carton, hârtie cartonată verde și albă, capsator, culori.
- Urmăriți *etapele de lucru* prezentate:
 1. învelirea rolei în hârtie cartonată verde;
 2. capsarea la un capăt a rolei;
 3. pictarea interiorului rolei cu roșu;
 4. decuparea picioarelor din hârtie verde;
 5. lipirea picioarelor și realizarea ochilor din hârtie cartonată albă;
 6. lipirea ochilor și finalizarea lucrării.

- Realizați o expoziție cu jucăriile din materiale reciclabile.
- Prezentați-vă lucrarea, precizând ce personaj ați creat și ce materiale ați folosit.

Portofoliu

Creează, pentru portofoliul tău, un pește dintr-o sticlă de plastic. Te poți inspira din modelele oferite sau poți inventa unul original. După ce stabilești forma jucăriei tale, decoreaz-o cu markere sau picteaz-o. Adaugă-i coadă și înotătoare din carton.

Curiozități

- Cele mai vechi jucării erau făcute din materiale găsite în natură, ca lemnul și lutul.
- Cu mii de ani în urmă, copiii egipteni se jucau cu păpuși din piatră care aveau peruci.
- Copiii din Grecia Antică și Roma Antică se jucau cu păpuși făcute din ceară sau teracotă, bețe, arcuri cu săgeți, yo-yo-uri.

Căluț de lemn, cu roți. Jucărie antică

Descoperă

- Un **croitor** este o persoană care confecționează, repară sau modifică îmbrăcămintea.
- Pentru a realiza o haină, croitorul:
 - ia măsurile persoanei cu ajutorul unui *centimetru de croitorie*;
 - așază un *tipar* (model de carton special pentru obiectul de îmbrăcăminte) pe material și croiește, adică taie pe conturul tiparului;
 - coase de mână părțile croite și face o probă persoanei, modificând dacă este cazul;
 - coase apoi la mașina de cusut;
 - adaugă *accesorii* (nasturi, panglici, fundițe) și haina este gata.
- **Croitoria** este o meserie importantă, dar ea poate fi și un hobby sau o pasiune, fiind o activitate care presupune multă imaginație, creativitate și îndemânare.

Audiție

Audiază (sau citește) povestea „Hainele cele noi ale împăratului”, de Hans Christian Andersen. Gândește-te la felul în care hainele „vorbesc” despre oamenii care le poartă. Ce părere ai despre zicala „nu haina îl face pe om”?

Privește

- Ce instrumente observi în prima imagine? Dar în a doua?
- Ce meserie crezi că are cineva care folosește în activitatea zilnică acul, ața, mașina de cusut, centimetrul, foarfeca?
- Cum crezi că a fost realizată broșa?
- La ce se folosește degetarul?
- Cum este realizat iepurașul de jucărie? Ce părți componente sunt cusute?
- Ce obiect de îmbrăcăminte ți-ai dori să confecționezi?

Cuvinte-cheie:

- croire
- croitor
- tipar
- coasere
- accesorii
- vestimentație

Discută

Cum ar fi dacă toți oamenii s-ar îmbrăca la fel? Și ce s-ar întâmpla dacă nu ar mai exista croitori? Ce haine îți place să porți? Ce ai schimba la o haină ca să te reprezinte mai bine? Discută, împreună cu colegii, despre importanța croitoriei.

Creează

Activitate independentă

- Confeționează un obiect de vestimentație pentru o jucărie (păpușă, ursuleț, clovn etc.) pe care ai adus-o la oră.
- În realizarea produsului ține seama de pașii pe care îi urmează un croitor. Mai jos ai exemplul unei *rochițe*.
- **Materiale necesare:** tipar, material, ac, ață, foarfecă, accesorii.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
 1. ia măsurile jucăriei pentru a crea tiparul;
 2. taie tiparul de hârtie pe modelul desenat;
 3. așază tiparul peste materialul ales și realizează două contururi;
 4. taie materialul pe contururile făcute pentru a obține fața și spatele rochiței;
 5. întoarce materialul pe dos și coase marginile laterale, lăsând câte o mică parte necusută pentru brațe;
 6. întoarce rochița pe față și îmbracă jucăria.

- Îmbracă jucăria și prezintă obiectul de vestimentație confecționat. Îl poți personaliza, dacă dorești, adăugând nasturi, buzunare, fundițe etc.

Portofoliu

Alege, pentru portofoliul tău, una dintre activitățile următoare:

- Confeționează-ți o pelerină dintr-o haină mai veche pe care nu o mai folosești. Măsoară materialul necesar, taie-l, apoi coase-i un șiret pentru a-l putea prinde în jurul gâtului.
- Personalizează-ți un tricou, cosând nasturi, panglici, fundițe, ecusoane.
- Personalizează o sacoșă din material textil, adăugându-i câțiva nasturi colorați, cusuți în forme simpatice.

Curiozități

- Fusta a fost inventată în timpurile preistorice și era purtată și de femei, și de bărbați.
- Până la începutul secolului trecut, băieții purtau rochii până la vârsta de 5 sau 6 ani.
- În secolul al XV-lea, croitorii foloseau ca modele păpuși pe care le prezentau clienților.

Beatrix Potter, *Șoricelul croitor*, 1902

Verifică-ți cunoștințele!

JOC Trei – doi – unu

- Găsește **trei termeni** din ceea ce ai învățat în această unitate, **două idei** despre care ai dori să înveți mai mult în continuare și **o pricepere** pe care consideri că ai dobândit-o în urma activităților de creație.

machetă

...

...

...

...

...

JOC R.A.I. – „Răspunde, aruncă, întreabă“

- Copiii stau în bănci sau se așază într-un cerc. Copilul care are mingea adresează o întrebare și aruncă mingea către un coleg care va preciza răspunsul. La rândul său, acesta va arunca mingea altui coleg, adresându-i o nouă întrebare. Elevul care nu va putea oferi răspunsul va ieși din joc.
- Întrebările se vor referi la cunoștințele acumulate în această unitate de învățare.

RĂSPUNDE

ARUNCĂ

ÎNTREABĂ

Aplică ce ai învățat

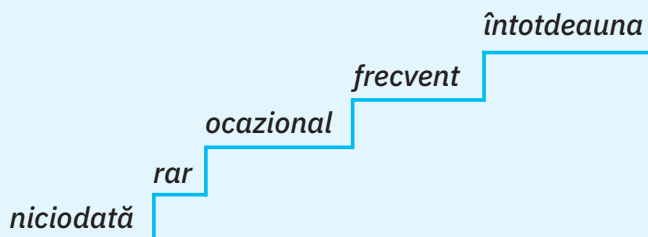
- Realizează o scenă de poveste. Poate fi o poveste deja cunoscută sau una pe care o inventezi tu. Creează câteva figurine și decoruri, astfel încât să ai o machetă potrivită pentru povestea aleasă. Folosește tehnicile de lucru învățate anterior și materiale la alegere.
- Dacă dorești, te poți inspira din modelele de mai jos.

- Organizați o expoziție cu machetele realizate.
- Prezentați lucrările, precizând momentul, povestea, materialele utilizate și tehnicile aplicate.

Tu unde te afli pe scară 😊?

- Am fost activ/activă la toate lecțiile.
- Am lucrat cu plăcere compozițiile propuse.
- Am fost mulțumit/mulțumită de ceea ce am realizat.

La final, o scurtă listă de control ✓

Știu să realizez o machetă din carton.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să realizez o jucărie din materiale reciclabile.	DA	NU ÎNCĂ
Știu să confecționez un obiect de vestimentație prin croire și coasere.	DA	NU ÎNCĂ

Micul ecologist – Investigație

1. Formularea unei întrebări

Știm că a colecta selectiv deșeurile este o datorie a fiecărei persoane pentru a avea un mediu curat. Dar putem folosi deșeurile înainte să fie colectate?

2. Avansarea unei ipoteze

Materialele refolosibile pot avea întrebuințări diverse, dacă ne dorim acest lucru.

3. Colectarea datelor

Discutați cu membrii familiei voastre, cu rudele și cu prietenii despre ce fac cu deșeurile. Notați-vă dacă le refolosesc sau nu și ce întrebuințări le găsesc.

4. Analiza datelor

Realizați un tabel asemănător celui de mai jos în care să notați toate observațiile.

Grupul de persoane	Refolosesc deșeurile		Întrebuințări			
	DA	NU	Jucării	Vase pentru animale	Sticle pentru conserve	Hârtie/Cartoane pentru sobe
Familie						
Rude						
Prieteni						

5. Concluzia

Confirmați sau infirmați ipoteza pe baza datelor obținute.

6. Rezultatele investigației

Realizați niște afișe cu fotografii sau desene făcute de voi, care să cuprindă diferite întrebuințări date deșeurilor. Expuneți afișele la panoul școlii pentru a folosi și altora drept sursă de idei.

Fișă de observare

Am participat activ la toate etapele investigației.	DA	NU
Am realizat un afiș sugestiv.	DA	NU
Sunt mulțumit/mulțumită de ceea ce am realizat.	DA	NU

Amintește-ți

- Amintește-ți ceea ce ai învățat despre pictură, desen, modelaj, fotografie, pliarea și rularea hârtiei, croire, coasere, colaj, machete, decoruri.
- Identifică în imaginile următoare tehnicile învățate și asociază-le cu etichetele corecte din tabel, după modelul dat.

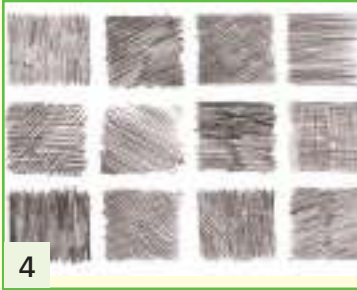
1

2

3

4

5

6

7

8

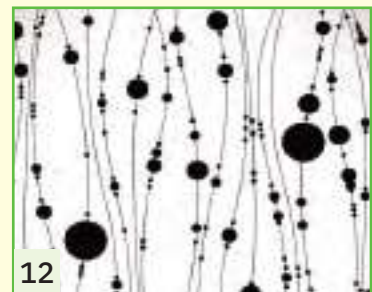
9

10

11

12

Forme spontane	10	Tangram	1	Hașură	...
Cusătură	...	Colaj	...	Puncte și linii	...
Modelaj	...	Origami	...	Griuri valorice	...
Fotografie	...	Sculptură	...	Quilling	...

Prezentarea portofoliului

- Pregătește-ți portofoliul alcătuit din lucrările realizate pe tot parcursul anului școlar: compoziții plastice, colaje, fotografii tematiche, obiecte de vestimentație, obiecte din plastilină sau lut.
- Expune-ți portofoliul spre a fi vizionat de ceilalți și prezintă o lucrare care ți-a plăcut mai mult.
- Fii original și prezintă într-o formă inedită, apelând la poezie, text/compunere, ghicitoare, muzică.

Fișă de observare

Alege varianta care ți se potrivește.

- Am în portofoliu lucrările propuse.
 mai puține; multe; toate.
- Am prezentat portofoliul:
 nu prea bine; bine; foarte bine.
- Am fost convingător.
 da; nu; nu știu.

